

KÉRDEZZÜK MEG A SZENTÍRÁST

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT

KÉRDEZZÜK MEG A SZENTÍRÁST

(Bibliás Katekizmus)

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
AZ APOSTOLI SZENTSZÉK KÖNYVKIADÓJA
BUDAPEST 1980.

NIHILOBSTAT

IMPRIMI POTEST
DR. LADISLAUS CARD. LÉKAI
ARCHIEPISCOPUS,
PRIMAS HUNGARIAE

*Minden jog fenntartva,
beleértve a bármilyen eljárással való
sokszorosítás jogát is*

ISBN 963 360 098 7

Összeállította:
AZ ESZTERGOMI FŐEGYHÁZMEGYE KATECHETIKAI BIZOTTSÁGA
Szedte a Nyomdaipari Fényszedő Üzem (798909/80)
79-1071 -- Dabasi Nyomda, Budapest–Dabas
Felelős vezető: Bálint Csaba igazgató

ELŐSZÓ

Ezt a kis könyvet Főegyházmegyei Katechetikai Bizottságunk állította össze. Mégpedig úgy, hogy leírtak vagy háromszáz olyan kérdést, amilyen megfordul a hitét már nagyjából ismerő, de sok mindenre pontosabb, megfelelőbb választ kereső és érdeklődő ember fejében.

Aztán pedig elővették a több mint 1400 oldalas teljes magyar nyelvű Szentírást. Ebből keresték ki a kérdésekre a feleleteket. Jobbára csak az Újszövetséget lapozgatták, mert nálunk ez ismertebb.

Így a könyvnek ez is lehetne a címe: Az ember kérdez, a Biblia válaszol. Rendje-módja is az, hogy a Könyvek Könyvét kérdezzük meg a vallásos élet dolgairól. Ez szóljon, ez tanítson, ez imádkozzék! Mert ez a feladata, Isten akarta így.

Könyvünk nem pótolja a Szentírást, sőt feltételezi használatát. Célja, hogy megerősítsen abban, amit már tudunk, és alaposan megmagyarázza, amit még nem értünk világosan.

És mit ígér?

Ha megtanuljuk a kérdésekre adott válaszokat – elsősorban az idézeteket –, művelt, hitét az átlagosnál sokkal jobban ismerő kereszténynek tarthatjuk magunkat. A kb. háromszáz idézet a Szentírás és a hitünk summája.

Ha a tanuláson kívül elmondjuk – az ugyancsak a Bibliából vett – imákat, és megtartjuk a könyv tanácsait, „Isten embere” leszünk. Ez a feltámadt Krisztus legszebb húsvéti ajándéka számunkra.

Esztergom, 1979. Húsvét

BÍBOROS, PRÍMÁS,
ESZTERGOMI ÉRSEK

A szentírás nem tárgykörök szerinti egymásutánban tartalmazza Isten üzenetét a keresztények kérdéseire. Néha történelmi eseményekbe, máskor tanító jellegű elbeszélésekbe, olykor pedig vallásos versekbe beleszöve található az Üzenet.

Pedig gyakran úgy lenne jó, ha egy dologról egy helyen találhatnánk meg, amit tudni szeretnénk.

Ezért az itt következő TARTALOMJEGYZÉK bizonyos szempontok szerint csoportosítja a kérdező ember problémáit és a válaszoló Isten szavait. Így könnyebben rátalálhatunk arra, ami éppen érdekel. Ha meg a tartalomjegyzék szerint haladunk, a keresztény hittudomány három fő részét: a tulajdonképpeni hittant, a szentségtant és az erkölcsant ismerhetjük meg a szentírás alapján.

I. Jézus tanít

1. A világ, amelyben élünk
2. Az ember és Istene
3. Boldog a nép, melynek Istene az Úr (A vallás)
4. Az idők teljessége: Jézus Krisztus és kora
5. Krisztus feltámadott
6. Jézus Krisztus az Atyáról
7. Jézus Krisztus önmagáról
8. A Vigasztaló Szentlélek
9. Mi, keresztények
10. Isten népe, országa és egyháza
11. Élet a halál után
12. A megdicsőült Krisztus házanépe (Angyalok, Szűz Mária, szentek)

II. Jézus segít

13. Szüleink és mi: családunk
14. Bibliánk, imádságaink, szentségeink
15. Közösségi istentiszteletünk (szent liturgia)
16. Szolgáló papságunk
17. Jézus Krisztusban megkeresztelkedtünk
18. A bérmálás által meglett kereszténnyé leszünk
19. A hívek papsága
20. Az Úr halálát hirdetitek
21. Jézus Krisztus asztala (Vegyétek és egyétek)
22. Vétkeztünk az Úr ellen
23. A megbékélés szolgálata
24. Gondozzátok a betegeket!

III. Jézus (irányt mutat)

25. Alapvető emberi jótulajdonságaink
26. A keresztény hit
27. A keresztény remény
28. Isten a szeretet
29. Az embertársi szeretet
30. Az evangéliumi szegénység
31. Boldogok a tisztaszívűek
32. Engedelmeskedjete egymásnak!
33. Legyetek okosak!
34. Akik az igazságban élnek
35. A keresztény lelkiező
36. A keresztény mértékletesség

I.

Jézus tanít

Három részből álló könyvünk első részének az a célja, hogy bemutassa Jézus tanítását, a mi hitünket, melyet már eléggé ismerünk, s amelyről már „számos tanú előtt igaz hitvallást” tettünk. (1 Tim 6,12).

Látni fogjuk, mert lehetetlen észre nem venni, hogy nem száraz elmélettel, hanem életünket irányító igazságokkal van dolgunk. Ezek minden gondolkodó és igazságot kercső embert érdekelnek. Ebben is igazat mondott Jézus: „hozzátok intézett szavaim lélek és élet.” (Jn 6,64.)

Olyan korban élünk, amikor elég sokan vállalkoznak, hogy tanítsanak bennünket. Tanuljunk is minél többet! Tanítóink közé fogadjuk szívesen Jézus Krisztust is, tankönyvével a bibliával. Tüstént fel is üthetjük könyvünket a Jn 6,67-nél. Az apostolok igen nagy kétségek között vannak: higgyenek? ne higgyenek? kinek higgyenek? Végül is Péter oldja meg kérdésüket. Jó lenne, ha a mi hitbeli kérdéseinket is segítené megoldani a főapostol magatartása: „Uram, kihez mennénk? Tiéd az örök életet adó tanítás!” (Jn 6,69.)

1. A világ, amelyben élünk

1. Jó-e, vagy pedig rossz, a bennünket körülvevő világ?

„Istennek minden teremtménye jó és semmi sem megvetendő.”

(1 Tim 4,4).

L. még: Ter 1,31; Mt 6,28-29.

2. Mi közünk van ehhez a világhoz?

a) Testünk anyagát a föld adja: „Az első ember földből való, földi.”
(1 Kor 15,47).

L. még: Ter 2,7.

b) Otthonunk és munkahelyünk van itt. Isten „telepítette be az egy őstől

származó emberiséggel az egész földet.” (ApCsel 17,26) Gondozásának és szépítésének parancsát az Édenkertről szóló leírásban olvashatjuk: Ter 2,8 köv.

3. *A világ anyaga – a matéria – az egyetlen létező valóság, vagy pedig megelőzi, sőt, föltötte is áll valaki?*

A biblia határozottan tanítja a különbséget a világ és „a világot és a benne találhatóakat teremtő Isten” között. (ApCsel 17,24).

L. még: Ter 1,1.

4. *Miért teremtette Isten a világot?*

Isten maga a szeretet. (1 Jn 4,8). A szeretet pedig lényegében jóakarat, amely közösséget kíván és teremt másokkal. Isten a maga szépségét és jóságát kívánta másokban is megtalálni, hogy „Isten legyen a minden mindenben.” (1 Kor 15,28.)

5. *Ki az Úr és parancsoló ezen a világon?*

„Miatyánk, . . . legyen meg az akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is.” (Mt 6,10).

L. még: Ter. 1. és 2. fejj.; 28. Zsolt; Mt 4,8–11.

6. *Hogyan áll a világ tulajdonjoga?*

„Nézzétek, nektek adok mindent.” (Ter 1,29). Isten nemcsak rábízta a világot az ember értelmes továbbfejlesztő munkájára, hanem mindegyikünk közös tulajdonává tette.

7. *Van-e valaki, akire különösen tekintettel volt a Teremtő?*

Igen, a Fiúisten. Ő társ volt a teremtésben és mintaképe a teremtésnek. Ezért elsőszülötti joga van mindenre és mindenkire. Őt „a mindenség örökösévé tette, hiszen a világot is általa teremtette. Mint dicsőségének kisugárzása és lényének képmása, ő tartja fent hathatós szavával a mindenséget.” (Zsid 1,3–4).

L. még: Kol 1,15.

8. *Igazán szereti-e Isten a világot?*

Igen. Elsősorban Fiára való tekintettel szereti. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, . . . hogy üdvösséget szerezzen a világnak.” (Jn 3,16–17).

L. még: Bölcs 11,23 köv.

9. *Lehet-e állítani, hogy csupa szép és jó, ami a világon van?*

A szépség és a jóság mellett, gyakran bántó tünetek is mutatkoznak:

- a) a szenvedés, mely az ártatlanokat sem kíméli. (Jn 9,2–3)
- b) a természet mostolhasága, az emberek gonoszsága, a bűn. (Róm 1,29)
- c) a félelmes és fájdalmas halál. (Róm 5,12)

10. Tud-e az ember pontos választ az élet minden kérdésére?

Nem. „Az én gondolataim nem a ti gondolataitok, az én útjaim nem a ti útjaitok.” (Iz 55,8). „Mily kifürkészhetetlenek szándékai, mily megfoghatatlanok útjai!” (Róm 11,33)

11. Hogyan szól Isten szava, mely vigasztalást ad az élet minden bajában?

„Biztos vagyok abban, hogy sem halál, sem élet, . . . sem jelenvalók, sem jövődők, . . . sem egyéb teremtmény nem szakíthat el minket Isten szeretetétől, amely Krisztus Jézusban, a mi Urunkban van.” (Róm 8,38–39).

12. Csak egyetlen teremtésről tud a biblia?

Nem. Az első teremtést a bűn elcsúfította. (Ter 3,17–20). Ezért elmúlásra van ítélve.

Jézus Krisztus személyében egy új teremtmény jelent meg a világban. A bűnös embert is, ha megtér, Isten kegyelme újjá és széppé teremti. Végül, hogy a világ is méltó legyen Isten új fiaihoz, szintén újjá alakul át. „Mi ígérete alapján új eget és új földet várunk, az igazságosság hazáját.” (2 Pét 3,13).

L. még: Róm 8,19–23.

*

A biblia mint hat nap eseményét mondja el a teremtést. De tartja azt is, hogy a teremtés fokozatosan, az alacsonyabb rendűektől egyre a magasabb rendűek felé haladva történt. Ez utóbbiak csak akkor jöttek létre, amikor a fenntartásukhoz szükséges alacsonyabb rendűek már léteztek. A fokozat pedig: ásvány, növény, állat és végül ember.

A hatnapos teremtéstörténet célja: „Hat napig dolgozz és végezd a munkát, a hetedik nap azonban a nyugalom napja, az Úré, az Istenedé.” (M Törv 5,13).

*

Isten valamiképpen mindenben jelen van. A világ szépségében, célszerűségében, törvényeiben, az emberek lelkiismeretében és nemes vágyaiban szinte ő maga szólal meg. Azonban Isten mégis más, mint a világ. Nem lehet igazuk a pantheistáknak, akik Istent azonosnak tartják a világgal.

Szintén ellentmondásnak látszik az „örök anyag” örök törvényeit emlegetni.

A szentírásból nemcsak tanulni lehet, hanem imádkozni is. Mai tanulásunkkal kapcsolatos ima pl. a 148. zsoltár:

„Dicsérjétek az Urat a mennyből, dicsérjétek a magasságban!

Dicsérjétek, angyalai mind, dicsérjétek, égi seregek!

Dicsérjétek, nap és hold, dicsérjétek fénylő csillagok!

Dicsérjétek, egeknek egei, dicsérjétek minden vizek az ég felett!

Dicsérjétek az Úr nevét, mert az Ő parancsára lettetek!

Odaállította őket minden időkre, törvényt szabott nekik, amely el nem évül.

Dicsérjétek az Urat a földről, tengeri szörnyek és tenger mélységei!

Tűz és jégeső, felhő és hó, dübörgő viharok, melyek akaratát teljesítitek.

Mind ti hegyek és halmok, gyümölcsfák és mind ti cédrusok!

Mind ti erdei és mezei állatok, mászó férgek és szárnyas madarak.

Föld királyai és mind ti nemzetek, fejedelmei és bírái a földnek.

Mind ti ifjak és leányok, öregek és gyermekek.

Mindnyájan dicsérjétek az Úr nevét, mert egyedül az ő neve magasztos.

Dicsőségére válik mindenkinek, aki hűséges hozzá.”

2. Az ember és Istene

13. Mit értünk azon, hogy az ember „Isten keze alkotása”?

Az ember Istené, mert a teremtménye. Vö. Lk 3,38.

14. Hogyan fejezi ki a biblia, hogy az embernek egészen különleges helyzete van a világban?

Teremtéskor Isten szinte a saját lényegéből ad az embernek. „És orrába lehelté az élet leheletét, így lett az ember élőlényé.” (Ter 2,7). Ezzel a „maga képére és hasonlatosságára” alkotta. (Ter 1,27).

A férfi és a nő egyenrangúak. Ezt az asszony teremtésének leírásából (Ter 2,23–24) olvashatjuk ki.

15. Mit tanít a biblia arról, hogy mi az ember?

Emberségünknek két összetevője van: a test és a szellemi lélek.

„A por visszatér a földbe, ahonnt jött, az éltető lehelet meg az Istenhez, aki adta.” (Préd 12,7).

Amikor pedig az emberi megnyilatkozásokról van szó, a biblia ezeknek három forrását említi: a szellemet, a lelket és a testet.

16. Mi következik abból, hogy az embernek lelke van?

a) értelmes: világosan tud gondolkodni és fontolgatja tetteit. (A Ter 2,20 szerint megismerte az állatok természetét és nevet adott nekik.)

b) akarata van: tudatosan törekszik céljai felé. Vö.: Mt 13,45.

17. Az ószövetségben közmeggyőződés az istenhit. De hogyan juthatnak el Isten ismeretére azok, akik „istennélküli” környezetben élnek?

Gondolkodó értelmük segítségével. „Mert ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, arra a világ teremtése óta műveiből következtethetünk.” (Róm 1,20).

18. Kiket nevez a biblia pogányoknak?

Azokat az embereket, akiknek van ugyan istenfogalmuk, de téves. Mert „a látható tökéletességekből nem tudták felismerni azt, aki van, sem művei szemlélésekor nem ismerték föl a művészt, hanem a tüzet, szelet. . . tartották világot kormányzó isteneknek.” (Bölcs 13,1). Ha pedig még kevélyek is, „a halhatatlan Isten fonságát fölcserélték a halandó ember, a madarak, a négylábúak és a csúszómászók képmásával.” (Róm 1,23 köv). Ez a bálványimádás.

19. Elképzelhető-e, hogy több isten is lenne?

Nem. „Halld, Izrael: Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr!” (Mk 12,29).

20. Miért beszél a biblia úgy, mintha Isten ember lenne, aki szeret, haragszik, vagy megbán valamit? Miért emlegeti a kezét, száját, fülét?

Így akarja hangsúlyozni, hogy Isten „valaki”. Élő, gondolkodó, akaró egyén, vagyis személy. Minden emberi hiba nélkül, minden emberit fölülmúló jótulajdonságokkal.

21. Mit értünk azon, hogy „lélek az Isten”? (Jn 4,24).

Isten sokkalta több és más mint az anyag. (Róm 11,33).

Nincs kötve időhöz: örökkévaló. (Mk 12,26–27); sem térhez: mindenütt jelen van. (ApCsel 17,24 köv).

22. Mi legjellemzőbb Istenre?

Az, hogy „Isten a szeretet”. (1 Jn 4,8).

23. *Egyedül a mi értelmességünkön múlik-e ha elfogadjuk Istent?*

Nem. Hitünk Isten ajándéka is. Mert „a szeretet Istentől van, mindenki, aki szeret, Istentől való és ismeri Istent, mert Isten a szeretet.” (1 Jn 4,8).

L. még: Jn 6,44.

24. *Van-e út, amelyen mi keresztények eljuthatunk Istenünk teljesebb ismeretére?*

Igen. Ez az út Jézus Krisztus ismerete, mert „benne megjelent Istennek az emberek iránti szeretete.” (Tit 3,4)

L. még: Zsid 1,3; Róm 5,8.

*

Az ember igen nagy titok. Még mi magunk sem ismerjük teljesen magunkat. Csak Isten, aki „a szívek és vesék vizsgálója”. (Jel 2,23).

Emberi mivoltunkat meghatározó „lélek” és „szellem” szavakat nem mindig azonos értelemben használja a szentírás. Írói és fordítói ugyanis különböző kultúrkörbe (héber, görög) tartoztak. A „szellem” a görög pneuma fordítása. A szentírás leggyakrabban a Szentlélekisten jáhatása alá került lelket érti rajta.

A lelkünkön ezt az emberi lelket értjük, a test és a szellem közös megnyilvánulását. Ezzel lesz teljessé, élő lélek az ember. Ez hordozza értelmét, érzelmi életét, kedélyvilágát.

A test és a szellem, anyagi és isteni eredetünk közötti feszültség a lélekben vezetődik le. Vö. Róm 7,14–25.

Mivel a lélek „éltet”, sokszor életet is jelent, és mivel ez tesz bennünket igazán emberre, sokszor embert is értünk rajta a szentírásban.

A szellemnek testtől független léte és munkálkodása is van. Ezért a test halála után tovább él.

„Szellemeknek” mondja a biblia az anyagtól független lényeket, az angyalokat is. Ugyanígy „szellem” a bennünk levő nem mindig tudatos hajlam is. Pl. a gyűlölet, a harag, a szelídség szelleme.

„Testies” ember, aki eltér az Isten Lelkétől vezetett „szellemi embertől”, és magát állítja mindennek középpontjába.

A „szív” a szentírásban az egész testi–lelki–szellemi élet összefoglalása, emberi lényünk lényege.

Meg kell jegyeznünk azt is, hogy sok mai vallásos bölcselő, nem a biblia emlegetett fogalmaival, hanem más úton próbál közelebb jutni az ember titkához.

*

Mai tanulásunkhoz szépen hozzáillő ima a 8. zsoltár.

„Uram, mi Urunk, milyen csodálatos széles e világon a te neved!

Mi az ember, hogy megemlékeztél róla,

az emberfia, hogy gondot viselsz rá?

*Majdnem isteni lényé tettet,
dicsőséggel és fönséggel koronáztad,
Hatalmat adtál neki kezéd műve fölött,
mindent lába alá vetettél:
minden juhot és barmot, a mezők vadjait,
az ég madarait s a tenger halait,
mindent, ami a tengerek örvényén kering.
Uram, mi Urunk milyen csodálatos széles e világon a te neved!”*

3. Boldog a nép, melynek Istene az Úr!

25. Mi a vallásosság?

Jóviszony Isten és az emberek között. Elfogadjuk és viszonzuk Isten szeretetét; ennek jeléül hisszük tanítását és megtartjuk szövetségét. „Ti az én népem, én pedig a ti Istenetek leszek.” (Jer 31,33). – „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből.” (Mk 12,28–31).

26. Mi igaz abból, hogy a vallás csak emberi kitalálás?

Isten teremtette olyannak az embereket, „hogy keressék az Istent, hogy szinte kitapogassák és megtalálják, hiszen nincs messze egyiküktől sem.” (ApCsel 17, 27 köv). Kiválasztottjai által pedig tanított a vallásra. „A próféták által több alkalommal és többféle úton szólt őseinkhez. Ebben a végső korszakban Fia által beszélt hozzánk.” (Zsid 1,1–2). – Ilyen adottságok birtokában a vallás régen is, ma is az ember legboldogítóbb „találmánya”.

27. Miért joga mindenkinek, hogy vallásos legyen?

Mert a legtöbb ember, és Isten is egyaránt akarják a jó viszonyt. Gondolkodni és szeretni mindenkinek joga van. „Hagyjátok csak, a gyermekeket, ne akadályozzátok meg őket, hadd jöjjenek hozzám!” (Mt 19,14).

28. Minek mondjuk, mikor Isten maga vezeti vallásosságra az embereket?

Kinyilatkoztatásnak mondjuk.

29. Milyen történelmi keretben kaptuk a kinyilatkoztatást?

Isten két alkalommal kiválasztott egy-egy népet. Küldöttei által tanította őket, szövetségre lépett velük. Ezek történetében, vallásos életében adta Isten a kinyilatkoztatást. (L. fentebb: Zsid 1,1).

30. Van-e jövője a vallásnak, vagy pedig elhal idővel?

Jó viszonyunk Istennel örök. „Ég és föld elmúlik, de az én szavaim nem múlnak el.” (Mt 24,35). – Vallás Istennek az emberi szívekbe és értelembe írt törvénye. (Vö.: Zsid 10,16). Amíg szív és értelem lesz az emberben, vallás is lesz.

31. Miért maradt fenn a keresztény vallás?

Jézus kinyilatkoztatását továbbadták és megőrizték. „Mert hogyan higgyenek abban, akiről nem hallottak? S hogyan halljanak róla, ha küldtek?” ki hirdesse? S hogyan hirdesse az, akit nem küldtek?” (Róm 10,15).

32. Hogyan történt a keresztény vallás továbbadása és megőrzése?

Két módon:

- a) Jézusnak és az apostoloknak tanítását könyvekben megírták,
- b) és szójhagyományként tovább adták.

Mind a leírás, mind a továbbadás egyházi közösségekben történt. A közösség ezután lelkiismeretesen őrzi és ha szükséges értelmezi, magyarázza a kinyilatkoztatást. Erre parancsot is kapott: „Tegyétek tanítványaimmá mind a népeket... és tanítsátok meg őket mindannak megtartására, amiket parancsoltam.” (Mt 28,19–20).

33. Mi a szentírás?

72 részből álló vallásos könyvgyűjtemény. Eredetéről ez áll: „Nem emberi akaratból, hanem mindig csak a Szentlélektől sugalmazva beszéltek – Isten megbízottaiként – a szent emberek.” (2 Pét 1,21).

34. Mi a szenthagyomány?

Jézusnak és az apostoloknak a szentírásból kimaradt tanítása, vallási életre vonatkozó intézkedéseik és szokásaik, valamint szentírás-értelmezésük.

35. Hogyan figyelmeztet a biblia a szentírás jelentőségére?

„Ragaszkodjatok a hagyományokhoz, melyeket tőlünk akár élőszóban, akár levélben kaptatok!” (2 Tessz 2,15).

36. Bizonyítható-e még másként is, hogy mennyire fontos a hagyomány?

Igen, ún. közvetett módon:

Jézus nem írni, hanem tanítani küldte apostolait. Tanításuk kezdetben szóbeli továbbadás, a hagyomány útján terjedt. Ezért volt már a Krisztus utáni első évtizedben teljes értékű kereszténység, jöllehet a keresztény iratok csak a 2. században váltak közkincssé.

A vallásról általában sokat beszélnek az emberek. Kár, hogy sokan összetévesztik a babonával, amit a szentírás is bűnnek és ostobaságnak tart. A babonások ugyanis „a tüzet, a szelet, vagy az iramló levegőt, vagy az ég világítóit tartják a világot kormányzó isteneknek.”

(Bölcs 13,2).

Az sem tudja mi a vallás, aki az ősember félelmét és tudatlanságát emlegeti, mint a vallásosság eredetét. Mert aki féli Istent, az már elismeri, mint a vallásosság eredetét. Mert aki féli Istent, az már elismeri, hogy létezik Isten. Még ha a természet erőit, a villámot, vagy a tüzet részesíti is babonás tiszteletben. Az sem igaz, hogy egyenes lenne a vonal, az ősember tudatlansága és a mi vallásosságunk között. Vallásunknak világhírű tudósok is hívei. Mi magunk is értjük a biológiát, meg a fizikát, ismerjük a történelmet, de tudásunk nem akadályoz a hitben.

A vallásos ember hasznos tagja a közösségnek, mert számára a szeretet főparancsolat: „Ezt a parancsot kaptuk, aki szereti Istent, szeresse testvérét is.” (1 Jn 4. fej.)

*

A vallásról szóló fejezet gondolatait kiegészíthetjük szt. Pál tanításával. Érdeemes elgondolkodni szavain: 2 Tim 3,15–17-től 4,1–5-ig.

*

Ugyanő, az egykori keresztényüldöző így írja le a boldogságát, hogy rátalált Jézus vallására: 1 Tim 1,12–17.

4. Az idők teljessége: Jézus Krisztus és kora

37. Földrajzi helyek, ahol Jézus életének fő eseményei történtek:

- a) Betlehemben született (Mt 2,1; Lk 2. fej.);
- b) Názáretben nevelkedett, ugyanott, mint ács dolgozott (Mt 2,23; Mk 6,3);
- c) egész Zsidóországot bejárta (ApCsel 10,37);
- d) Jeruzsálemben halt meg és támadott fel (Mt 27. és 28. fej.)

38. Váratlan esemény volt-e Jézus fellépése?

Nem volt váratlan, mert – főleg a próféták írásai alapján – számítottak rá. Ezt fejezte ki a vele először találkozó András is: „Megtaláltuk, akiről Mózes törvényei és a próféták írtak, a Názáreti Jézust.” (Jn 1,45).

– Ugyanezt hirdeti Keresztelő János: (Mt 3,3). – Maga Jézus is hivatkozik rá. (Lk 4,18–21).

39. Kik a legjelentősebb történelmi személyek Jézus korában?

Születése idején: Nagy Heródes Júdea királya (Lk 1,5); őt
Archelausz követi (Mt 2,22);
Augusztus a császár, ő népszámlálást rendel el;
és Cirinusz helytartó bonyolít le (Lk 2,1–2).

Működése és halála idején: Tibériusz a császár;
Poncius Pilátus a júdeai helytartó;
Heródes Antipász Galilea fejedelme;
Annás és Kaifás a jeruzsálemi főpapok
(Lk 3,1–2).

40. Mit tudtak az emberek Jézus származásáról?

Nemzetisége zsidó. Ősei között van Ábrahám és Dávid király (Mt 1.),
„Józsefnek, az ácsnak a fia, Mária az anyja;
Jakab, József, Simon és Júdás a testvérei;
nővérei is mind élnek.” (Mt 13,55).

(A zsidó nyelvben ua. a szó jelent testvért és unokatestvért. A keresztény hagyomány szerint itt az utóbbiakról van szó.)

41. Milyen volt Jézus megjelenése, milyenek megnyilatkozásai, mi volt róla a közmeggyőződés?

Imponáló volt. „Mindenki utána indul” (Jn 12,19);
„Az egész nép a szavain csüngött” (Mt 7,28);
„Ember még nem beszélt így.” (Jn 7,46).

42. Művelt ember volt-e Jézus?

Feltétlenül: ismerte az Írásokat (Lk 4,17);
„akik csak hallgatták, mind csodálkoztak okosságán és feleletein” (Lk 2,47);
olvasott az emberek szívében. Vö.: Mt 22,15; köv.
Jn 4,7 köv.

43. Milyen volt Jézus viszonya embertársaihoz?

Nagyon szerette a gyermekeket (Mt 19,13), a szegényeket (Lk 4,18), a betegeket (Mk 1,32) és általában minden jó szándékú embert. (Mk 3,33).

44. Hívei körében milyen meggyőződés alakult ki Jézusról?

„Világossá vált előttünk, hogy mindent tudsz, ezért hisszük, hogy Istentől jöttél.” (Jn 16,30).

45. *Messiásként fogadta-e Jézust a zsidó nép?*

A vezetők kevés kivétellel nem: Jn 3,2 és Jn 9,16.

Eleinte a tanítványok is csak nehezen. Főleg mert szenvedést és halált jövendőlt magáról, melyek be is következtek. Ezért botránkoztak, hogy „ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemelessen dicsőségébe.” (Mt 16,22; Lk 24,26).

46. *Voltak-e Jézusnak is ellenségei?*

Igen. Elsősorban a hatalmát és népszerűségét féltő zsidó vezetőréteg és ennek politikai szerve, a Főtanács. (Jn 11,47).

47. *Az ellenségek tudták-e valamiképpen csökkenteni Jézus népszerűségét?*

Nem. „Mit tegyünk? Ez az ember sok csodát tesz. Ha tovább tűrjük, mindnyájan hinni fognak benne.” (Jn 17,47 köv).

48. *Mi az, ami teljesen rendkívüli és egyedülálló Jézusban?*

Jézus az egyetlen az emberiségre nagy hatással lévő egyéniségek között, aki száz százalékgig megvalósította, amit tanított és ajánlott. A legnehezebb dolgokat is.

Így: a szegénységet (Mt 8,20);
az ellenségszeretetet (Lk 23,34);
a bűn nélküli életet (Jn 8,46).

*

Egészen biztosan élt Jézus?

Egészen biztosan, mint a többi más történelmi személy. Életéről meggyőző bizonyítékok vannak. Jézus néhány híres kortársának a nevét írjuk ide. A szentírás ugyan nem említi őket, ők viszont emlegetik Jézust és a kereszténységet írásaikban. Az egyik egy híres római író, Plinius, i. u. 112-ből származó, (Trajánusz császárhoz írt) levelében. Ugyanígy, néhány évvel később a kimondottan történelemtudós Tacitus. Megemlítjük még az ugyanezen időben munkálkodó Suetonius és Flavius Josephus nevét.

De ha a biblián kívül senki sem említené is, el lehet-e képzelni a kereszténységet Jézus nélkül?!

*

A mai tanítás lényege, mint vallásos költemény található meg a bibliában. Közismert címe: Zakariás hálaéneke. A szerző megköszöni benne, hogy Isten elküldte népének, nekünk a Messiást. (Lk 1, 68–75; 78–79).

5. Krisztus feltámadott!

49. Egészen biztosan a kereszten halt-e meg Jézus?

Igen. Szemtanúk – barátai és ellenségei – egyaránt bizonyítják.
A barátok tanúsága: Jn 19,25–30; Mk 15,43–45;
az ellenségek tanúsága: Jn 11,53; Jn 19,31–34.

50. Előre tudta-e Jézus, hogy feltámad?

Igen. „Arról beszélt nekik, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie, a vének, a főpapok és az írástudók elvetik, megölik, de harmadnapra feltámad. Ezt egészen nyíltan megmondta.” (Mk 8,31).

51. Az apostoloknak mi bizonyította a feltámadást?

- a) Az üres sír. „Feltámadt, nincs itt. Nézzétek, itt a hely, ahová temették.” (Mk 16,6);
- b) találkozásai a Feltámadottal. „Feltámasztotta az Isten és látható alakban megmutatta; igaz, nem az egész népnek, hanem csak az Istentől erre kijelölt tanúknak, vagyis nekünk, akik ettünk és ittunk vele a halálból való feltámadás után.” (ApCsel 10, 40–41).

52. Mit jelent a feltámadás Jézus számára?

- a) teljes győzelmet a bűn fölött: „Meghalt a bűnnek, élve azonban Istennek él.” (Róm 6,10);
- b) teljes győzelmet a halál fölött: „Feltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál nem lesz többé úrrá rajta.” (Róm 6,9);
- c) örök jelenlétének kezdetét a világban: „Én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” (Mt 28,20).

53. Mit jelent Jézus feltámadása a mi számunkra?

A feltámadás hite nélkül alaptalan a bűnbocsánatról és a feltámadásról vallott hitünk. „Ha Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér hitetek, mert még mindig bűneitekben vagytok. Sőt még azok is elvesztek, akik Krisztusban haltak meg.” (1 Kor 15,17–18).

54. Milyenek mutatja be a szentírás a Feltámadottat?

Lényegében ugyanolyannak, mint halála előtt volt. Élete most is az Isten országán való munkálkodás.

- a) evangéliuma hirdetését a Vele-egy közösségben, az egyházban folytatja. „Tegyétek tanítványommá mind a népeket. . . s én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” (Mt 28,19–20);

- b) „papsága örökké tart, ezért mindörökre üdvözítheti azokat, akik általa járulnak az Isten elé.” (Zsid 7,25);
- c) Atyjától megdicsőítve, mint a „Királyok Királya és az Urak Ura”, övéinek szeretetétől körülvéve uralkodik a világon. (Jel 19,1–8)

55. Miért nevezi a szentírás Jézust húsvéti báránynak?

A zsidók bárány leölésével ünnepelték szabad életük húsvétját. (Vö. Kiv 12. és 13. feje.) Isten új népe éppen így Jézus feltámadásával. „Húsvéti bárányunkat, Krisztust feláldozták, ünnepeljünk hát!” (1 Kor 5,7).

*

Milyen a feltámadott Jézus, és milyenek leszünk mi a feltámadásban?

A megdicsőülést mostani érzékszerveink nem tudják érzékelni, sem képzeletünk nem tudja felfogni. „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik.” (1 Kor 2,9). A szentírás amikor a megdicsőült Jézust eléggé „hétköznapi” megjelenésben szerepelteti (pl. Lk 24,41–43), személyének a halál előttivel való azonoságát akarja kifejezni.

Amikor a korintusi keresztényeket érdekelte a feltámadás kérdése, Szent Pál az alábbi választ adta nekik: 1 Kor 15,35–49.

*

A feltámadott Jézussal együtt örülni, vele együtt látni és dicsőíteni az Atyát: ez a mennyország.

Részlet az üdvözültek imájából szt. János látomása szerint:

„Új éneket énekeltek: méltó vagy, hogy átvedd a könyvet, és feltörd pecsétjeit,

mert megöltek és véreddel megváltottál minket Istennek, minden nyelvből, népből és nemzetből,

Istenünk országává és papjaivá tetted őket, és uralkodni fognak a földön.

Ahogy néztem a trónt, az élőlények és a vének körül angyalok seregének hangját hallottam. Számuk tízezerszer tízezerre és ezerszer ezerre rúgott.

Harsányan zengtek:

Méltó a Bárány, akit megöltek, hogy övé legyen a hatalom, a gazdagság, a bölcsesség, az erő, a tisztelet, a dicsőség és az áldás.” (Jel 5,9–12).

6. Jézus Krisztus az Atyáról

56. *Jézus így szólította, és kívánta, hogy mi is szólítsuk Istent:*
„Amikor imádkoztok ezt mondjátok: Atyánk!” (Lk 11,2).

57. *Ugyanúgy fia Jézus az Atyának, mint mi?*

Nem. A szentírás szeretett és egyetlen fiúnak nevezi Jézust. Bennünket pedig Jézushoz tartozásunk miatt fogadott gyermekeknek. (Gal 4,5). Éppen ezért osztja meg velünk országát is. (Róm 8,17).

58. *Az Atya és Jézus között van-e lényeges különbség?*

Nincsen. Teljesen megegyeznek: egyenlők. (Jn 14,9–10). Egyetértésük és szeretetük minta a keresztyének egységére: „Amint te, Atyám bennem vagy és én tebenned, úgy legyenek ők is bennünk.” (Jn 17,21).

Jézus azonban mint istenember engedelmesen aláveti magát Atyjának. (Mt 26,39).

59. *Jézusnak melyik példázata szól arról, hogy Atyánk gondoskodik rólunk?*

A madarokról és a virágokról szóló. (Mt 6,26–30).

60. *Az örömmel megbocsátó Atyát melyik példabeszéd idézi?*

A tékozló fiúról (Lk 15,11–32) és az Elveszett juhról szóló (Mt 18,11–14).

61. *Az Atya hazaváró szeretetét melyik példabeszéd tanítja?*

A királyi lakomáról szóló (Mt 22,1–14).

*

Istenünk atyai szeretetében bizakodó szép imákat találunk az ószövetségi szentírásban is.

A régi választott nép fiai ugyanis nemcsak egyéni életükben, hanem hányatott nehéz történelmük során is gyakran találkoztak ezzel az atyai szeretettel. Rájöttek arra, hogy csodaszámba menő megmaradásuk semmi másnak nem tulajdonítható, mint igen erős és jó Istenük szeretetének. Éppen ezért tekintették őt Atyjuknak.

„Zengjétek dicséretet, ti egek, és ujjongj, te föld,
hegyek daloljatok örömtökben,
mert az Úr megvigasztalja népét,
és megkönnyörül szegényein.

Így panaszkodott Sion: „Elhagyott az Úr!

Megfeledkezett rólam!”

De megfeledezhet-e csecsemőjéről az asszony?
 És megtagadhatja-e szeretetét méhe szülöttétől?
 S még ha az megfeledeznék is:
 én akkor sem feledkezem meg rólad.
 Nézd, a tenyeremre rajzoltalak:
 falaid szemem előtt vannak szüntelen.” (Iz 49,13–16)

7. Jézus Krisztus önmagáról.

62. Soroljunk fel neveket és megszólításokat, melyeken a Názáreti Jézust hívták, és amelyekre ő is hallgatott!

- a) Isten; az Atya is szólítja Őt így: „Isten vagy, trónod áll örökre.” (Zsid 1,8),
- b) Fiú; „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.” (Lk 3,22),
- c) Úr; „Ezt mondta az Úr Uramnak: Ül a jobbomra.” (Lk 20,42),
- d) Messiás: (In 4,25; 1,41)
- e) Isten Fia; „Mondd meg, te vagy-e a Messiás, az Isten Fia?
 Magad mondtad – felelte Jézus.” (Mt 26,63–64),
- f) Jézus; Anyja, Mária „Fiút szül, akit Jézusnak nevez el, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.” (Mt 1,21),
- g) Krisztus; „Péter válaszolt: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.” (Mt 16,16),
- h) király; Pilátus: „Tehát király vagy? Igen, király vagyok – mondta Jézus” (Jn 18,37),
- i) Emberfia; „Látni fogjátok az Emberfiát, amint a Mindenható jobbán ül.” (Mt 26,64),
- j) Dávid Fia; „Ha Dávid urának nevezi, hogyan lehet akkor a fia?” (Lk 20,44),
- k) Mester v. rabbi; Ti ne hívassátok magatokat rabbinak, mert egy a ti mesteretek.” (Mt 23,8).

63. Mire utalnak a Názáreti Jézus nevei?

Személyének csodálatos és titokzatos kettősségére, hogy ti. Isten is, meg ember is. Mint Isten „megjelent testben, igazolást nyert lélekben. Az angyalok látták, a pogányoknak hirdették. Világszerte hittek benne, s fölment dicsőségébe.” (1 Tim 3,16).

64. Hogyan mondta Jézus, hogy lényegét tekintve ő is ugyanaz, mint az Atya?
 „Higgyétek, hogy én az Atyában vagyok, s az Atya bennem.” (Jn 14,11);
 „Én és az Atya egy vagyunk.” (Jn 10,30).

65. *Hogyan mondta Jézus, hogy ő is öröktől van?*

„Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok.” (Jn 8, 58).

66. *Ki áll Jézus szavai és tettei mögött?*

„A szavakat, melyeket hozzátok intézek, nem magamtól mondom, a tetteket is az Atya viszi végbe, aki bennem van.” (Jn 14,10).

67. *Milyen hasonlatokkal magyarázza meg Jézus a küldetését?*

Önmagát a világ világosságának (Jn 8,12),

jó pásztornak (Jn 10,11),

ajtónak (Jn 10,7),

út, igazság, életnek (Jn 14,6) és

szőlőtőnek (Jn 15,1) mondotta.

68. *Mi az, ami annyira meglepő Jézus egész megjelenésében és működésében?*

Az, hogy szolgának tartotta önmagát. „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon másoknak.” (Mt 20,28),

L. még: Fil 2, 6–11.

69. *Szolgálni nehéz: elkeserít és lehangol. Hogyan vigasztalja Jézus azokat, akik a szolgálatban is követik őt?*

„Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítlek titeket. Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelid vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalomát.” (Mt 11,28–29).

70. *Kiolvasható-e a szentírásból, hogy Názáreti Jézus istensége mellett valóságos ember is?*

A leghatározottabban.

a) megszületett, teste és vére volt (Lk 2,11 és Zsid 2,14);

b) növekedett, tanult és kísértést szenvedett (Lk 2,40 és 46; Mk 1,13);

c) éhezett, szomjazott és elfáradt (Mt 4,2; Jn 4,6–7);

d) sírt és aggódott (Jn 11,35; Lk 22,42);

e) szenvedések között meghalt (Mt 27. fejj).

*

„Az Űrangyala” imádság egyik mondata az új szentírás fordításban így hangzik: „az Ige testté lett és közöttünk élt.” (Jn 1,14) Értelme pedig ez: Isten Fia, mint ember jött el közénk. Jézust meg azért mondja Isten igéjének, mert azonos az Atyával. Ahogyan a beszéd (régiesen: ige), szinte azonos azzal, aki beszél.

Jézus Isten. Ezért az ő személye is titok. Lehetetlen úgy beszélnünk róla, hogy szavaink, megállapításaink ne szorulnának magyarázatra, kiegészítésre. Nem csak a szavaink, a gondolkodásunk sem képes egészen felfogni, megérteni Jézust. Igen sok „miért”-je van.

Számunkra a legfontosabb igazság, hogy Jézus, a biblia Jézusa él. „Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké!” (Zsid 13,8).

Együtt él hívei közösségével az Egyházban. Az egyik legszebb Krisztus-ábrázolást a Jelenések könyvében találhatjuk:

Az égi Bárányt látjuk. Magán viseli még a nem régi szenvedés nyomait. Körülötte ugyanilyenek övéi. Ruhájuk az ő vértől fénylik. Közös ünneplik az örökre szóló győzelmet. Az a sereg pedig, mely még a küzdelemben áll, reménykedve néz Rá: „Jöjj el, Uram Jézus!” A választ is hallja: „Igen, hamarosan eljövök.” (Jel 22,20).

*

Az ószövetség népe a próféták jóvendőlései alapján reménykedhetett, hogy Istenüknek értük szenvedő szolga fia egyszer majd eljön közéjük. Mi tudjuk, hogy Jézus ez a szenvedő szolga.

„Megvetett volt, utolsó az emberek között,
a fájdalmaik férfia, aki tudta mi a szenvedés;
olyan, aki előtt iszonyattal eltakarjuk arcunkat,
megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra.
Bár a mi betegségeinket viselte,
és a mi fájdalmaink nehezettek rá,
mégis (Istentől) megvetettnek néztük,
olyannak, akire lesújtott az Isten, és akit megalázott.
Igen, a mi bűneinkért szúrták át,
a mi gonoszságainkért törték össze;
a mi békességünkért érte utol a büntetés,
az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást.” (Iz 53,3–5).

8. A Vigasztaló Szentlélek

71. *Honnét tudjuk, hogy van Szentlélek?* (Vö. ApCsel 19,2).

Jézus tanítása alapján az apostolok és az első keresztyének hite egyértelműen vallja, hogy van Szentlélek, aki Isten.

72. *Jézus ígérete a Szentléleknek, az Atya lelkének elküldésére:*

„Én meg majd kérem az Atyát és más Vigasztalót ad nektek: az igazság

Lelkét, aki örökre veletek marad... megtanít benneteket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.” (Jn 14,15. és 26.v).

73. A Szentlélek Jézus Lelke is. Mikor történt ennek kinyilatkoztatása?

Jézus megkeresztelésekor. (Lk 3,22). – Ekkor derült fény Jézus származásának titkára, hogy ti. nem emberi édesapától, hanem a Szentlélektől fogantatott (Mt 1,20 és Lk 1,35). Éppen ezért ő a „Szent” és Isten Fia.

74. Fontos esemény volt-e Jézus megkeresztelése?

Igen. Isten régi nagy embereinek, a prófétáknak és a királyoknak küldetése és felkenése ezt jelezte. (Isten fölkenje görögül: Krisztosz). A próféták felavató kenete nem olaj, hanem amit az olaj jelez, a Szentlélek. Ezért mondhatták magukról ezek az emberek: „Az Úr Lelke rajtam, mert fölkenet engem.” (Iz 61,1). Ezeket a szavakat Jézus magára értette. (Lk 4,18).

75. A Messiás nevében mit jelent a „Krisztus”?

„Jézust az Isten fölkenete Szentlélekkel és hatalommal.” (ApCsel 10,38).

76. A láthatatlan Léleknek hogyan ismerjük fel megnyilatkozásait?

A biblia éppen úgy, mint Isten megjelenéseinél jelképeket használ:

- a) Jézus fogantatásakor alkotó Lélek, mint a felhő árnyéka (Lk 1,35);
- b) keresztelésekor, mint galamb száll le és megpihen (Jn 1,32);
- c) a pünkösdi eseményekben, tűz, láng és szél (ApCsel 2,1–14).

77. Hogyan munkálkodik a Lélek Isten népének vezetőiben?

Éppen úgy választja ki őket, mint Jézus tette (Mt 10,2 – ApCsel 20,28), tanítja őket és emlékezteti Jézus igazságaira (Jn 14,26).

78. A hívek életében hogyan munkálkodik a Lélek?

Folytatja és beteljesíti Jézus munkáját. Így

- a) Szentléleknek, mint Istennek a nevére is keresztelünk (Mt 28,19)
- b) Ő azután bennünk lakik (Jn 14,17; 1 Kor 3,16);
- c) úgy, hogy lelkünket magának foglalja le (Jn 14,17; Róm 15,16);
- d) és örökre magának pecsétel le minket (Jn 17,2; Ef 1,12).

79. Szentlélek munkája hívő közösségünk életében:

- a) hívő közösségünket összeköti (Jn 17,12; 1 Kor 12,13) és
- b) vezeti egyházát (Jn 10,4–5; Róm 8,10).
- c) Aki bűnös közöttünk, meggyőzi bűnéről (Mt 11,20; Jn 16,8), majd
- d) újjászüli az örök életre (Jn 3,5; Ef 5,26).

80. *A Szentlélek Isten, ellene – sajnos – vétkezhetünk is.*

Mivel Ő az igazság Lelke, elsősorban vétkezik ellene, aki konok módon nem fogadja el a biztos hitbeli igazságot. Mint pl. az írástudók Jézus istenségét (Mk 3,28–29).

A biblia ezenfelül még más bűnöket is megbélyegez így:

Ananiás és Szafira hazudott neki (ApCsel 5,1–11),

Bűneinkkel mi is megszorítjuk (Ef 4,30),

Sőt a halálos bűnökkel kiolthatjuk (1 Tessz 5,19).

Mint a zsidók ellenállhatunk neki (ApCsel 7,51),

a legsúlyosabb pedig azok vétke, akik káromolják (Mt 12, 31–32).

*

Ebben a leckében kevés a szó szerinti idézet. Inkább csak a helyeket tűntettük fel, ahol megtalálhatók. Jobban magunké lesz az anyag, ha kikeresünk és megtanulunk néhány idézetet.

*

Szt. Pál így imádkozott a Szentlélekhez a hívekért:

„A dicsőség Atyja adja meg nektek a bölcsesség és a kinyilatkoztatás Lelkét, hogy megismerjétek.

Gyűjtsen lelketekbe világosságot, hogy megértsétek,

milyen reményre hívott meg benneteket,

milyen gazdag az a főséges örökség, amelyet ő a szenteknek szán, és milyen mérhetetlenül nagy a hatalma rajtunk, hívőkön.”

(Ef 1,17–19).

9. Mi, keresztények

81. *Honnét ered a „keresztény” szó?*

Először i. u. 60 körül a szíriai „Antióchiában nevezték el a tanítványokat keresztényeknek.” (ApCsel 11,26).

„Keresztény” magyarul Krisztus-követőt jelent.

82. *Kitől származik keresztény hitünk?*

Jézus Krisztustól. „Emeljük tekintetünket a hit szerzőjére és beteljesítőjére, Jézusra!” (Zsid 12,2).

83. *Van-e elődje a kereszténységnek?*

Vallásunk szervesen az ószövetségi nép hitében gyökeredzik, annak kivi-

rágzása. Jézus szava: Nem megszüntetni jöttem a törvényt és a prófétákat, hanem teljessé tenni.” (Mt 5,17).

84. Mi az ószövetség alapvető tanítása?

- a) az egyistenhit: „Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk egyetlen Úr!” (MTörv 6,4);
- b) hűség a szövetséghez: „Örökre megőrzöm számára kegyelmem, szövetségem vele nem szűnik meg.” (Zsolt 89,29);
- c) a messiási ígélet: „Prófétát támasztok nekik testvéreik köréből, neki adom ajkára szavaimat.” (MTörv 18,18).

85. Maga Jézus minek nevezte tanítását?

Isten evangéliumának nevezte (Mt 1,14). Ez magyarul örömhírt jelent.

86. Mi az evangélium alapgondolata?

„Beteljesedett az idő és már közel van az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot és higgyetek az evangéliumban!” (Mk 1,15).

87. Van-e valami személyes kapcsolat Jézus és az evangéliumát elfogadó emberek között?

Igen, van. Jézus Lelkét adja nekünk, Isten egyházának hív bennünket, és egységben él velünk. Ezért igaz, hogy „élek, de már nem én élek, hanem Krisztus él énbennem.” (Gal 2,20).

88. Hogyan fejezi ki szt. Pál Krisztus és a keresztények kapcsolatát?

„Ti Krisztus teste vagytok, s egyenként tagjai.” (1 Kor 12,27).

89. Hogyan szól Istenünk atyai útmutatása Országa tagjai számára?

„Az a parancsa, hogy higgyünk Fiának, Jézus Krisztusnak nevében és szeressük egymást parancsa szerint. Aki teljesíti parancsait, benne marad az Istenben és az Isten is őbenne. Isten a szeretet.” (1 Jn 4,9 és az 5. fejr).

90. Pozitív szerepe van-e a kereszténységnek az emberiség életében?

A leghatározottabban igen!

Szüntelenül hirdette és tagjai megvalósították az igazi emberi értékeket. Így

- a) az igazságosságot: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami az Istené!” (Mt 22,21);
- b) a békességet: „Boldogok a békességben élők, mert Isten Fiainak hívják majd őket”. (Mt 5,9);
- c) az emberiséget: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.” (Mt 7,12);

d) a művelődést: „Akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökkön örökké, mint a csillagok.” (Dán 12,3).

91. Mindig és mindenben megvalósították a keresztények az evangéliumot?

Sajnos, nem. Teljesedett Jézus szava: „A sátán hatalmat kért magának fölöttetek, hogy megrostáljon benneteket, mint a búzát.” (Lk 22,31).

Szükségszerűen jöttek a botrányok. „Lehetetlen, hogy botrányok ne forduljanak elő.” (Lk 17,1).

Tagjai között megszakadt a hit és a szeretet egysége. (Jn 17,20).

A vezetők abbahagyták a szolgálatot és uralkodtak. (1 Pét 5,3).

92. Van-e még hivatása a kereszténységnek?

Igen, mégpedig a legnemesebb. Jézus Krisztust jeleníti meg az emberek között. Óróra áll: „Nézd, a nemzetek világosságává tettelek, hogy üdvösségem eljusson a föld határáig.” (Iz 49,6).

*

Ezek a kifejezések: Istenország, mennyek országa, egyház, lényegében majdnem ugyanazt jelentik. Pontos értelmüket az összefüggés dönti el. Ahogyan értelemszerűen odaillenek a biblia szóban forgó tanításához.

A világos látást segítheti a következő hasonlat:

Az embernek van teste és szelleme. Az első, a minden pillanatban látható megnyilvánulási formánk. A másik – bár láthatatlan – mégis éltető, irányító és jellemző belső erő számunkra. Így a kereszténységnek az egyház a teste. Egyház és kereszténység, mindkettő lehet egészséges és beteg. De ha bármelyik egy kicsit is beteg, az egész szervezeten meglátszik.

*

Jézus szíven viselte az általa létrehozott közösség sorsát. A keresztényekért elmondott imája egyik legszebb része az újszövetségnek.

Ha figyelmesen olvassuk, Jézussal együtt imádkozunk önmagunkért.

(Jn 17,24–26).

*

Minden szeretetben élő és munkálkodó keresztény közösség, csoport Krisztusra emlékezteti az embereket. Ami pedig még ennél is több, nemcsak emlékeztet rá, hanem jelenlévővé teszi Krisztust a közösségben. Az emberek a közösséget nézik, de Krisztust láthatják. Ő tanít, keresztel, miséz, szolgál és szenved.

A közösség tehát Krisztus jele, mintegy jelenlétét jelző zászló. – Bővebben hallunk majd ezekről, amikor az egyházzal, mint Krisztus szentségéről lesz szó.

10. Isten népe, országa és egyháza

93. *Isten országának tagja minden jó szándékú ember, kik vannak mégis legközelebb a Mennyei Atyához?*

Akik Jézus Krisztussal is közösségben vannak.

94. *Melyik hasonlatával tanítja Jézus, hogy ez az ország általánosan mindenkié?*
A mustármagról szóló hasonlattal: Mt 13,31–32.

95. *Itt a földön merre található ez az ország?*

„Nem lehet azt mondani: nézzétek, itt van, vagy amott. Mert az Isten országa köztetek van.” (Lk 17,21). Jézus ezzel az általa alapított és vezetett közösségre is felhívta a figyelmet.

96. *Miben áll ennek az országnak igazi nagysága?*

„Az Isten országa nem eszem-iszom, hanem igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben.” (Róm 14,17).

97. *Vannak-e itt is címek és rangok?*

„Aki közületek nagyobb akar lenni, legyen a szolgátok, aki első akar lenni, legyen a cselédetek!” (Mt 20,26). Rangok helyett csak szolgálatok vannak. Így a vezetés is szolgálat. Vö.: 1 Kor 12,4–11.

98. *Mi a legismertebb neve a Krisztushoz tartozó megkeresztelt közösségnek?*

Egyház. A szó eredeti értelme: gyülekezet. Magyar értelmezése pedig: az üdvözültek háza népe, családja. Krisztus akaratából az egyház az Isten országának hirdetője és hordozója is.

99. *Hogyan rendelkezik Jézus az Ország további építéséről?*

Így szólt apostolaihoz: „Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket és kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére!” (Mt 28,19).

100. *Hogyan tartozik össze Krisztus és egyháza?*

Szentlélek az egyházat a feltámadott Krisztus látható testévé teszi. Krisztus és az egyház egy szervezet. „Mi ugyan mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a kereszténység által... Ti Krisztusnak teste vagytok, s egyenként tagjai.” (1 Kor 12,13 és 27.v.)

101. *Miért éppen testnek nevezi a szentírás Krisztusnak ezt a jelenlétét?*

Mert a fej és a testrészek összetartozása találóan jelzi Krisztus és hívei

kapcsolatát. „Igazságban kell élnünk és szeretetben, hogy egyre inkább összeforrjunk a Fővel, Krisztussal.” (Ef 4,15).

102. Minden emberi közösségnek szüksége van vezetőkre; Isten hogyan gondoskodott egyháza vezetéséről?

Isten Jézus Krisztust „az egész egyház fejévé tette” (Ef 1,22),
Szentlelkével pedig a legfőbb irányítója lett,
apostolaira pedig a vezetés szolgálatát bízta”.

„Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket. Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt és így folytatta: Vegyétek a Szentlelket.” (Jn 20, 21–22).

103. Az apostolok testülete is közösség volt. Ennek vezetéséről – s ezzel az egyház első vezetői tisztségéről – hogyan intézkedett Jézus?

Péter apostolnak ezt mondta: „Én is mondom neked: Péter vagy, erre a sziklára építem egyházamat, s az alvilág kapni sem vesznek rajta erőt.” (Mt 16,16).

104. Az egyház állandó vezetése érdekében mit kívánt az apostolok szolgálata?

Azt, hogy maguk mellé segítségül és utódokként – a Szentlélek átadásával – újabb vezetőket állítsanak. „Vigyázzatok magatokra és az egész nyájra. Azért rendelt benneteket a Szentlélek az egyház élére előjáróul, hogy igazgassátok Isten egyházát.” (ApCsel 20,28).

L. még: ApCsel 14,23.

*

Jézus nemcsak útmutatást adott az apostolok és utódaik munkájával kapcsolatban, hanem segítséget is ígért szolgálatukhoz.

Legnagyobb segítségük a Szentlélek: Jn 14,16–17 és 26,v., valamint: Jn 16,13–15.

Péter és utóda a római püspök, vagyis a pápa ezenfelül ezt az ígéretet kapta: Lk 22, 32.

*

Péter ApCsel 12,17-ben jelzett útjának végcélja Róma városa volt. Ezt a legrégebbi hagyomány, és a legújabb ásatások során megtalált sírja, ill. ereklyéi bizonyítják.

A Hiszekegyben „Egy, szent, katolikus és apostoli anyaszentegyházat” emlegetünk. A mai tanulás alapján próbáljuk meg egyházunknak ezeket a tulajdonságait bemutatni.

11. Élet a halál után

105. *Bizonyítgatja-e a szentírás a halál utáni életet?*

Nem kell különösebben bizonyítgatni, mert Isten népénél közmeggyőződés volt: „Az igazak örökké élnek és az Úrban van jutalmuk. . . elnyerik az Úr kezéből a dicsőség országát, a szépség koronáját.” (Bölcs 5,15–16).

L. még: Lk 16,22.

106. *Miért ajánlja Szt. Pál, hogy higgyünk az örök életben?*

Mert „ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél száanalomra méltóbbak vagyunk.” (1 Kor 15,19).

107. *Mikor kezdődött ez az örök élet?*

Jézus halálával és feltámadásával. „Ha Jézus, mint ahogy hisszük, meghalt és feltámadt, akkor Isten vele együtt feltámasztja azokat is, akik Jézusban hunytak el.” (1 Kor 15,19).

L. még: Róm 8,9–11; Róm 6,8.

108. *Egészen közvetlenül mi előzi meg örök életünket?*

Átesünk az ítéleten, amely
igazában már megkezdődött és most is tart (Jn 3,19);
kinyilvánítása mégis a földi élet után lesz (Zsid 9,27);
a hívek számára rendkívül könnyű (Mt 25,37 köv);
szinte észre sem vesszük. (Jn 3,18).

109. *Van-e valami biztosítékunk, hogy örökre boldogok leszünk?*

Igen, van. Már földi életünkben megkapjuk boldogságunk foglalóját.

Ezek:

- a) keresztségünk és hitünk (Mt 16,16);
- b) szentáldozásaink (Jn 6,51);
- c) Jézusért tett jó cselekedeteink (Mt 10,42).

110. *Milyen hasonlatokkal szemlélteti a megdicsőült életet az első három evangélium?*

A lakomára meghívtak (Lk 14,15–24);
az esküvőre hivatalosak (Mt 22,1–14); és
az éber szolga (Mk 13,33–37) hasonlatával.

111. *Néhány szentjános-i hasonlat a megdicsőült életre:*

Új ég és új föld (Jel 21,1–7);
a mennyei Jeruzsálem (Jel 21,9–22);
a mennyei liturgia – istentisztelet – hasonlata (Jel 14,1–4).

112. *Hogyan ismeri be Szt. Pál, hogy az üdvösségre vonatkozó minden emberi elképzelés messze van a valóságtól?*

„Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik.” (1 Kor 2,9).

113. *Tapasztalhatunk-e most is valamit ebből a boldogságból?*

Jézus most is adja országának boldogságát. „Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem.” (Jel 3,20).

L. még: A nyolc boldogság (Mt 5,3–10; Jn 14,23).

114. *Mi legyen a magatartásunk az örök élettel kapcsolatban?*

A kitartó várakozás. Jézus „ígéretei alapján új eget és új földet várunk, az igazságosság hazáját.” (2 Pét 3,13).

Várakozásunk ideje jó cselekedetekben teljék (Mt 24,36), ne pedig bűnben (Mt 24,48), vagy pedig tétlenségben (Mt 25,1–13).

*

Az örök élettel és a hívek sorsával kapcsolatos az ószövetség egyik története a zsidó szabadságharc korából:

Fővezérük, Makkabeus Júdás „gyűjtést rendezett a katonák között és mintegy kétezer ezüst drachmát küldött Jeruzsálembe engesztelő áldozat bemutatására. Ilyen szépen és nemesen viselkedett, mivel gondolt a feltámadásra. Ha ugyanis nem hitt volna az elesettek föltámadásában, fölösleges és értelmetlen dolog lett volna a halottakért imádkozni. Arról is meg volt győződve, hogy akik jámborságban haltak meg, azokra nagy jutalom vár. Ez szent és jámbor gondolat volt. Azért mutatott be engesztelő áldozatot, hogy megszabaduljanak bűneiktől.” (2 Makk 12,39–45). – Az ügy megértéséhez tudnunk kell, hogy a hősi halottaknál a temetés során szerencsét hozó amulett-féléket találtak, noha tilos volt ilyesmiket viselni. De ennél a gyarlóságnál sokkal nagyobb volt bennük a szeretet, amikor Isten ügyéért, a hitért és népük szabadságáért vállaltak harcot és halált.

A választott nép hitt abban, hogy elesett hősei a boldogság várásának állapotában vannak, közben tisztulnak hibáiktól.

Tisztulásukat segíti életben levő testvéreik imája és áldozata. Ez keresztény igazság is: a tisztítóhelyről szóló hitünk lényege.

*

Időszámításunkat megelőző és közvetlen követő századokban igen népszerű volt az ún. apokaliptikus, a világ végével és az ítélettel foglalkozó iro-

dalom. Már Dániel próféta könyvében is találunk költői leírást a világ végétől. (12. fej).

Jézus is ismerte ezeket a világvég borzalmaival színesen ábrázoló írásokat, sőt tanításában is felhasználta ezeket. A jövődölések gyakran Jeruzsálem pusztulásának borzalmaival vannak párhuzamban (Mt 24; Lk 17,20–37)

Az azonban természetes, hogy amint a világvég időpontja titok számunkra (Mt 24,42), éppenúgy annak módja is.

*

A keresztények állhatatos várakozását imádság formájában fejezi ki az újszövetségi szentírás záró gondolata. „Hamarosan eljövök és velem lesz a jutalom, hogy mindenkinek megfizessenek tettei szerint. . . Én vagyok Dávid gyökere és sarja, a fényes hajnalcsillag. A Lélek és a menyasszony hív: Jöjj el! Aki szomjazik, jöjjön. Aki kívánja az élet vizét, ingyen igyék. . . Aki mindezt tanúsítja, kijelenti: Igen, hamarosan eljövök. Amen. Jöjj el, Uram, Jézus!” (Jel 22,12.16.17.20).

12. A megdicsőült Krisztus háza népe

(Angyalok, Szűz Mária és a szentek)

115. Miért említi olyan gyakran a biblia az angyalokat?

- a) mert ezáltal is kifejezi Isten és Jézus Krisztus nagyságát. Nekik ugyanis csak szolgálják az angyalok (Zsid 1,6).
- b) mert ezzel is igazolja Istennek embereket segítő szeretetét. Az angyalok ugyanis a mi szolgálatunkért vannak (Zsid 1,14).

116. Angyalok Isten és Jézus szolgálatában:

Isten dicsőségét „háromszor szent”-tel éneklik (1z 6,2 köv),
a felettük trónolónak királyi székét tartják (Zsolt 80,2),
díszhintáját vontatják (Ez 10,1),
lakhelye, a frigyszekrény fölött lebegnek (1 Kir 6,23).
Jézus megtestesülését angyal közli (Lk 1,26 köv),
angyalok adják méltó kíséretét (Mt 25,31) és
segítik a nagy ítékezésben (Mt 24,31).

A szentírás a maga sajátos képes beszédmódjával is jelzi, hogy mennyire kifejezői az angyalok Isten nagyságának.

117. Néhány példa az emberek megsegítésére:

A betlehemi pásztoroknak örömhírt mondanak (Lk 2,9–14),
Ráfael az Isten védelme Tóbiás számára (Tób 5, 10 köv).

Isten népét vezetik a gonosz elleni küzdelemben (Jel 12, 1–9).

L. még: Mt 18,10

118. Hogyan ír a biblia Máriának Isten népében betöltött feladatáról?

„Mindannyian egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoztak az aszszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt.” (ApCsel 1,14).

119. Milyen egyedülálló szerepe van Máriának Jézus és a keresztények életében?

„Mária kegyelemmel teljes”, mert ő szülte mint édes gyermekét az Isten Fiát, a mi Megváltónkat (Lk 2, 7 köv).

L. még: Ter 3,15.

120. Hol olvassuk, hogy Mária közbenjárt Jézusnál az emberek érdekében?

A kánai menyegző leírásában (Jn 2,3 köv).

121. A szentírás melyik tanítása alapján tartja a hagyomány Mária teljes megdicsőülését?

A megdicsőülésben első „Krisztus, majd az ő eljövetelekor mindnyájan, akik Krisztushoz tartoznak.” (1 Kor 15,23). Ezek között pedig Mária az első.

122. Jézus szavai, melyekkel örök boldogságot ígér övéinek:

„Annak örüljete, hogy nevetek föl van írva a mennybe!” (Lk 10,20). „Ne félj, te maroknyi nyáj, hisz Atyátok úgy látta jónak, hogy nektek adja országát.” (Lk 12,32).

„Aki nevemért elhagyja otthonát, testvéreit, nővéreit, apját, anyját, feleségét, gyermekeit, vagy a földjét, százannyit kap, s az örök élet lesz az öröksége.” (Mt 19,29).

123. Isten megdicsőült népében Mária mellett még kinek jár különleges megtiszteltetés?

Keresztelő Jánosnak (Mt 11,11) és az apostoloknak (Mt 19,28).

124. A biblia szerint mit jelent az, hogy valaki szent?

a) hogy Isten kiválasztotta a pogányok millióiból (Róm 1,7);

b) ezért Istennek tetsző módon él (2 Kor 1,12);

c) részt vállal Krisztus szenvedéséből és halálából, s így

d) eljut az ő dicsőségére is (Fil 3,10–14).

125. Olvashatunk-e a szentírásban a szentek tiszteletéről?

Igen. Isten népe nagyra értékeli azokat, akik a halál választásával is tanúsítják, hogy Isten nagyobb érték, mint az élet. Ilyen tanúk pl.: a Makkabeus testvérek és édesanyjuk (2 Makk 6. és 7. fej), István diakónus (ApCsel 8,4), a szenvedésnek kitett és megpróbált keresztények (Jel 19,1–10).

126. Arról tud-e a biblia, hogy a szentek segítségére vannak a földön élő testvéreiknek?

Igen. Pl.:

„Jeremiás, Isten prófétája sokat imádkozik a népért és az egész szent váro-sért.” (2 Makk 15,14),
a mennyben „a négy élőlény és a huszonnégy vén leborult a Bárány előtt. Hárfája volt mindegyiknek és tömjénnel tele aranycsészéje, ezek a szentek imádságai.” (Jel 5,8).

Krisztus az Atya jobbán „mindenkor él, hogy érettünk közbenjárjon.” (Róm 8,34). Ezt teszik tehát a szentek is, akik teljesen hozzá, a Főhöz hasonulnak.

*

Jézus Anyjának ma is emlegetett címei a szentírásban is megtalálhatók. Így az, hogy boldog: Lk 1,45 és Lk 12,27; valamint női érintetlensége, szüzessége: Mt 1,19–25.

*

Az ószövetségben igen szigorú tilalom volt Istennek és bárkinek emberfor-májú ábrázolása (MTörv 27,15). Ezzel a bálványimádásra erősen hajló né-pet akarták a helyes úton megtartani. – Ha azonban nem áll fenn az ószö-vetségi értelemben vett bálványimádás veszélye, mint pl. napjainkban sem, semmi akadálya nincs, hogy a tiszteletet, a szentekét is –, képekkel, vagy szobrokkal fejezzük ki.

*

A szentírás imádságos könyvének, a Zsoltároknak záró dicsőítése az üdvö-zültek seregének éneke is. Együtt énekel a föld és az ég.

„Alleluja!

Dicsérjétek az Urat szentélyében,

dicsérjétek égi várában!

Dicsérjétek hatalmas tetteiért,

dicsérjétek nagyságának teljességeért!

Dicsérjétek trombitaszóval,

dicsérjétek citerával és hárfával!

Dicsérjétek dobbal és tánccal,
dicsérjétek fuvolával és gitárral!
Dicsérjétek zengő cimbalommal,
dicsérjétek bűgő cimbalom hangjával!
Minden élő dicsérje az Urat!
Alleluja!” (Zsolt 150).

II.

Jézus segít

Pál apostol efezusi keresztényeknek írt leveléből egy nagyon fontos tanítást jegyeztünk ki. Jézus Krisztusról szól, aki megdicsőült, de azért most is igen nagy és állandó szeretettel gondoskodik egyházáról. „Krisztus szerette egyházát és föláldozta magát érte, hogy a keresztségben isteni szavával megtisztítva megszentelje. Ragyogóvá akarta tenni az egyházat, amelyen sem szeplő, sem ránc, sem egyéb efféle nincsen, hanem szent és szeplőtelen.” (Ef 5,25–27). Könyvünk második részében – a 12 lecke keretében – erről a gondoskodó szeretetről lesz szó.

Figyeljük sorrendjüket! Úgy követik egymást, amint legkisebb korunk óta tapasztaljuk Jézus szeretetét. Először odahaza szüleink mutatták be Jézust. Nagyobbacsák voltunk, amikor a templomi dolgokból megértettünk valamit. Részt vettünk valamelyik rokon gyermek keresztelőjén. Elsőáldozásunk még él emlékezetünkben. Felnövekedve pedig egyre bőségesebben tapasztalhatjuk Istenünk jóságát, amelyet Jézus által az egyházban éreztet velünk.

A II. rész anyaga a hittankönyvekben SZENTSÉGEK, SZENTELMÉNYEK, IMÁDSÁG címek alatt található.

13. Szüleink és mi: családunk

127. Nevezzünk meg a szentírásból szépen élő családokat!

Az idős és az ifjú Tóbiás családja (Tób),
Zakariás és Erzsébet (Lk 1);
József, Mária és Jézus családja (Lk 2,51);
Kornéliusz századosék (ApCsel 10),
Timóteusék (ApCsel 16,1).

128. Miért alapítanak családot a keresztény emberek?

a) hogy házastársi szeretetükkel egymás életét szebbé tegyék, ugyanis „nem jó az embernek egyedül lennie.” (1Tér 2,18);

b) hogy mint boldog szülőknek gyermekeik legyenek, akiket családjukban kívánnak felnevelni. „Aki befogad egy gyermeket az én nevemben, engem fogad be” – tanítja Jézus (Mt 18,5).

129. Hogyan adott Jézus szüleinknek jó példát a családi életre vonatkozóan is?

„Krisztus szerette az egyházat és feláldozta magát érte. Így, a férj is köteles szeretni feleségét, mint a saját testét. Aki feleségét szereti, önmagát szereti. A saját testét senki sem gyűlöli, hanem táplálja, gondozza, akár csak Krisztus az egyházat.” (Ef 5,28–30).

130. Honnét tudjuk, hogy szüleink Isten akaratából élnek házasságban?

A biblia az ember teremtésével kapcsolatban írja le Isten akaratát (Ter 2,8). Az újszövetség ugyanezt ismétli: „legyen csak minden férfinak felesége, és minden asszonynak férje.” (1 Kor 7,2).

L. még: Mt 19,4–6.

A házasság intézménye tehát nem idővel elmúló társadalmi szokás, hanem az emberi természet szerinti életforma.

131. Szüleink keresztény házassága mennyivel értékesebb a csupán polgári házasságnál, jöllehet az is szeretetkapcsolat?

Krisztus testének összes tagjai közül a keresztény házastársak élhetnek a legszorosabb összetartozásban és egységben. Állandóan részesülnek az ő szeretetében és segítségében. Ezt természetesen egymás-, és gyermekeik felé is továbbítják. Családjukban is megvalósul Krisztusnak és egyházának szeretete. A család a legkisebb egyházi közösség.

Krisztus szeretetének és segítségének az egyházban adott ünnepélyes továbbítását SZENTSÉG-nek nevezzük. A keresztények házassága is ezért szentség.

132. Az ószövetség népénél Isten bizonyos okokból eltűrte, hogy többnejűség és elválás is előforduljon. Jézus hogyan rendelkezett ebben a kérdésben?

„A Teremtő kezdetben férfinak és nőnek teremtette az embert és azt mondta: Ezért a férfi elhagyja apját, anyját, a feleségével tart és egy test lesz a kettő. Most már többé nem két test, hanem csak egy. Amit tehát Isten egybekötött, azt ember ne válassa szét.” (Mt 19,4–6).

L. még: 1 Kor 7,10–11; Ef 5,31.

133. Miért jó az, ha szüleink házassága halálukig tartó, felbonthatatlan szeretetkapcsolat?

Mert csak akkor tekintenek bennünket mindketten Isten áldásának, amint Keresztelő Jánost szülei. „Amikor a szomszédok és a rokonok meg-

hallották, hogy milyen nagy dologra méltatta az Úr irgalmában, vele örültek.” (Lk 1,58).

134. Ha „a férj feje az asszonynak” (Ef 5,23), hogyan lehetnek egyenrangú házastársak?

A régiék felfogása szerint a férj családért végzett szolgálata a fontosabb. Azonban „a férj is köteles szeretni feleségét, mint saját testét.” (Ef 5,28).

135. Miben áll keresztény családjaink egyedülálló szépsége és értéke?

Hitükben (Mt 10,40), gyermekeikben (Mt 18,5), és imáikban (Mt 18,20), megjelenik és közöttük él Krisztus. Ezért a családot már egyháznak kell tekintenünk. „Legfőként pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteléke. Krisztus békéje töltsen be szíveteket, mert erre vagytok hivatva egy testben. Krisztus tanítása éljen bennetek elevenen, s teljes bölcsességgel tanítsátok és intsetek egymást.” (Kol 3,14–16 köv).

136. Hogyan védelmezi Isten a szükségszerű rendet a családi közösségünkben?

Gyermekeket az engedelmességre, a szülőket pedig megértésre kötelezi. „Gyermekek, engedelmességedetek szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén. Ez az első ígérettel egybekötött parancs: tiszteld apádat és anyádat, hogy boldog és hosszú életű légy a földön.” „Apák, ne keserítsétek meg gyermekeiteket, hanem neveljétek őket fegyelemben, az Úr útmutatása szerint.” (Ef 6,1–4).

L. még: Sir 3,2–18.

A biblia többféle szokásról tud, ahogyan feleséget szerettek a férfiak. Legideálisabb a szabadságon és a kölcsönös szereteten alapuló házasságkötés. Azonban a házasságok keletkezésénél minden időben fontosak a közösség szempontjai is. Ezért kötelező nálunk a polgári házasság, és a keresztények házasságánál ezért van szava az Egyháznak is.

*

A keresztény házasok esküvői miséjében, a nászmisében, ezt az áldó zsol-tárt éneklik:

„Boldog, aki féli az Urat, aki az ő útján jár.

Élvezheted majd, amit kezéd szerez,

boldogságban és bőségben fogsz élni.

Feleséged házad bensejében hasonlít a termő szőlőtőhöz,

s mint hajtások az olajfát,

gyermekeid úgy veszik körül asztalodat.

Lám, ilyen áldásban részesül az ember, aki féli az Urat.

Áldjon meg téged Sionból az Úr,

hogy lásd Jeruzsálem boldogságát életed minden napján!

És lásd meg fiaidnak fiait!” (Zsolt 128).

14. Bibliánk, imádságaink, szentségeink

137. Mit ír Szt. Pál a biblia olvasásáról?

„Gyermekkorod óta ismered a szentírást: ez megadja neked az útmutatást ahhoz, hogy a Krisztus Jézusba vetett hitben eljuss az üdvösségre. Minden Írás, amit az Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, s az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra hajoljon.” (2 Tim 3,15–17).

L. még: Jn 5,39.

138. A biblia olvasása mit jelent a keresztényeknek?

A szentírás Jézus jele, sőt örömhözó jelenléte közöttünk. Ma, éppen úgy, mint feltámadásakor, örömet hoz tanítványainak: „Lángolt a szívünk – mondták – amikor beszélt az úton és kifejtette az Írásokat.” (Lk 24,32).

139. A tanításon kívül, még mi a szerepe a bibliának?

A biblia imádságos könyv volt Jézus és az első keresztény közösség számára és a mi számunkra is az. Jézus és az apostolok „élelnekelték a zsoltárokat és kimentek az Olajfák hegyére.” (Mt 26,30). – Jézus a kereszten a 21. zsoltárt imádkozta. – A keresztényeket pedig így buzdítja szt. Pál: Ef 5,19–20.

140. A bibliában található imák közül melyiket tartjuk kimondottan Jézus imájának?

A Miatyánkot. (Mt 6,1–13).

141. Miért egyedülálló értékű a keresztények imája?

Imádságunkban „segítségünkre siet a Lélek, mert még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk. A Lélek azonban maga jár közbe értünk szavakba nem önthető sóhajtozásokkal. S Ő, aki a szíveket vizsgálja, tudja, mi a lelkünk kívánsága, mert Isten tetszése szerint jár közbe a szentekért.” (Róm 8,26).

142. A kérő imával kapcsolatban Jézus mit tart fontosnak?

- a) a bizalmat (még a rossz szülő is jó ételt ad: Lk 11,9–13),
- b) a kitartást (Az igaztalan bíró példázata: Lk 18,1–8),
- c) a kérések fontossági rendjét (Isten országa-élelem-ruha: Mt 6,25 köv),
- d) a kötelező szerénységet (A farizeus és a vámos példája: Lk 18, 9–14),
- e) Jézusra kell hivatkoznunk (Jn 14,13–14).

143. Nevezzünk meg néhány Jézustól származó kérő imát!

Főpapi imáját önmagáért, apostolaiért és a hívekért mondta (Jn 17); az Olajfák hegyén lelki erősségért imádkozott (Mk 14,32–39); a keresztfán ellenségeiért mondott imát (Lk 23,34).

144. Kizárólag csak kérő imát ismer a szentírás?

Nem. Jézus is – pl. Lázár feltámasztásakor – imájában már előre megköszönte Atyja segítségét. „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. Tudom, hogy mindig meghallgatsz.” (Jn 11, 41–42).

*

A szentírás gyakran buzdít: „Mondjunk áldást az Úrnak!” Arról is olvassunk, hogy megáldanak egyes embereket, vagy tárgyakat. Ezek azután szentek, áldottak lesznek (pl. a szentolvasó).

Mit értünk áldáson?

Az áldás egy rendkívüli szép találkozási módunk Istennel. Aki áld, az valami nagyon szépet és jót mond Istenre. Ő ugyancsak nagyon jót tesz azzal, akit az Ő nevében megáldanak. A megáldott ember, vagy tárgy a mindennapi életben valami jó dologban, – pl. védelem, egészség, termékenység – részesül. Ez azután még jobban Isten és a kegyelmi élet felé irányítja szívét. – Az áldás ünnepélyes szavakkal és szertartással történik. Pl. Izsák áldása: Ter 27,27–30.

*

145. Tudunk-e arról, hogy Jézus is adott áldást?

Igen. Megáldotta a gyermekeket (Mt 19,13–15);
a kenyereket és a halakat (Mt 14,19);
az Utolsó vacsorán a kenyeret és bort (Mk 14,22–23);
mennymenetelekor pedig apostolait (Lk 24,50).

146. Tud-e a biblia olyasmiről, hogy ha meghatározott imát mondunk és szertartást végzünk, az áldáshoz hasonlóan igazi szeretetkapcsolatba kerülhetünk Istennel?

Igen. Az újszövetségben Jézus és az apostolok gyakran teremtettek ilyen módon szép és igazi kapcsolatot Isten és az emberek között.

147. Bibliai példákon mutassunk be ilyen kapcsolatokat!

- a) az etióp miniszter a keresztelese után (ApCsel 8,36–38);
- b) Péter és János Szentlélekben részesítették a szamariai hívőket (ApCsel 8,14–17);
- c) Pál a korinthusiaknak írásban is elmondja az Eucharisztia ünneplését (1 Kor 11,23 köv);
- d) a Jelenések könyve (2,5) hűnbánatra buzdítja a híveket;
- e) Jakab apostol a szentolajjal való megkenés és ima által ígér könnyebbé-
dést a betegeknek (Jak 5,14–15);
- f) az antiochiai egyház vezetői kézföltétellel az egyház szolgálatára rendelik Pált és Barnabást (ApCsel 13,2–3);
- g) Pál apostol szeretet-kapcsolatnak tartja a házasságot (Ef 5,25).

148. *A keresztények életében ma is megvannak-e ezek az Istennel kapcsolatot teremtő imák és szertartások; ismerős-e a számuk?*

Igen, megtalálhatók. Közös néven szentségeknek nevezzük őket, szám szerint hetet.

*

Beszéljünk egy kissé részletesebben a szentségekről:

Először egy fogalommal, a „jel” fogalmával ismerkedjünk. A jel mindig valami észrevehető dolog. Arra való, hogy egy másik dolog ottlétére, jelenlétére felhívja a figyelmet, esetleg előidézze azt, pl. gyufa a tüzet. – A keresztény közösség, az egyház is egy jel az emberek számára: Jézus jelenlétére utal. („Ott vagyok közöttük”). Az egyház olyan különlegesen alkalmas jel, hogy szinte maga teszi jelenvalóvá, hozza közénk Jézust. Ahol az Egyház, ott Krisztus.

Összefoglalva: Az Egyház Krisztus jele. A „jel” szó helyett idővel a megfelelőbbnek látszó „szentség” kifejezést kezdték használni. Így mondván: az Egyház Krisztus szentsége. Ezért tudja önmagában jelenvalóvá tenni Őt. Az emberek az Egyházat nézik és Krisztust látják, amint kereszttel, tanít, áldozatot mutat be. – Az egyház nem a nyolcadik szentség, hanem az első előtti. Krisztus akaratóból belőle bontakozik ki mind a hét. Hívei szükségletéhez mértén dönti el, hogy milyen imák és szertartások, azaz „jelek” által lesz jelenvalóvá közöttünk Jézus. Vagy azért, hogy erejével megsegítsen, vagy pedig hogy isteni szépségében, életében részesítsen bennünket.

*

Imánk annyira szép és méltó még arra is, hogy soha meg ne szűnjön, örökké hangozzék. Szt. János apostol látomásában egyszer vett az egyház égből folytatódó örök imájában.

Élményét a Jel 5,6–14-ben mondja el.

15. Közösségi Istentiszteletünk

149. *Honnét a jogunk és kötelességünk részt venni az istentiszteleten?*

A keresztségből származó joga és kötelezettsége ez a keresztényeknek. „Tapasztaltátok, milyen jó az Úr. Menjetek hozzá, az élő kőhöz és mint élő kövek épüljeteek fölé lelki házzá, szent papsággá, hogy Istennek tetsző lelki áldozatokat hozzatok Jézus Krisztus által.” (1 Pét 2,3–5).

L. még: uo. 2,9.

150. Mit olvashatunk az első keresztények istentiszteletéről?

- a) „Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban.” (ApCsel 2,46). Itt meghallgatták a bibliát és annak magyarázatát, majd zsoltárimákat mondtak és énekeltek.
L. még: ApCsel 3,1 és 13,15.
- b) „A kenyeret házaknál törték meg.” (ApCsel 2,46). Így emlékeztek Krisztus halálára és feltámadására.
- c) A híveknek bűnbocsánatot hirdettek, megkeresztelték őket, és lehívták rájuk a Szentlelket (ApCsel 10, 43–48).

151. Melyik a keresztények megszentelt napja?

A hét első napja, amikor Jézus feltámadott, a vasárnap. „A hét első napján összegyűltünk kenyértörésre.” (ApCsel 20,7).

L. még: 1 Kor 16,2.

152. Tartottak-e valami rendet az istentiszteleten?

Igen. Az apostolok megszabták az istentisztelet menetét (1 Kor 14,40); Megkívánták, hogy a résztvevők bűn nélkül legyenek (1 Tim 2,1–2; 8–10);
sőt az illő megjelenést is (1 Kor 11, 2–16).

153. Jézus szerint milyen az igazi istentisztelet?

„Elérkezik az óra és már itt van, amikor igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya ilyen imádókat akar.” (Jn 4,23).

L. még: 1 Kor 14,15.

154. Mi a lényege istentiszteletünknek, más néven liturgiánknak?

A liturgia először Krisztussal, majd egymással kapcsol össze bennünket. „A kenyér, melyet megtörünk, nemde Krisztus testében való részesedés? Mi ugyanis sokan egy kenyér, egy test vagyunk.” (1 Kor 10, 16–17).

*

Kimondhatatlanul szép és szent esemény részt vennünk a liturgiában! Istentiszteletünkkel egy időben az égben is istentiszteletet tartanak. A feltámadásban megdicsőült Jézus Krisztus, mint feláldozott bárány a pap ezen a liturgián. Körülötte, mint aranycsészéből a tömjénillat, a szentek imája száll. Új éneket is tudnak:

„Véreddel megváltottál minket Istennek,
minden nyelvből népből és nemzetből,
Istenünk országává és papjaivá tetted őket.”
Az angyalok éneke pedig így szól:
„Méltó a Bárány, akit megöltek,

hogy övé legyen a hatalom, a gazdagság, a bölcsesség,
az erő, a tisztelet, a dicsőség és az áldás.” (Jel 5,9–13)

Az égi aranyoltáron pedig (Jel 8,3), mely Krisztus egyetlen és örök áldozatának a jelképe, ott vannak és örömet szereznek a mi jó cselekedeteink és imáink, ha azokat Jézuséival együtt ajánljuk Istennek.

Amikor pedig befejeződik a történelem és a földi liturgia véget ér, új ég lesz és új föld. Örökösei között mi is, mint örökre boldogok ünnepeljük immár véget nem érő liturgiánkat.

„Az Isten és a Bárány trónja áll majd ott és szolgálói hódolnak neki. Látni fogják arcát és homlokukon lesz a neve. Nem lesz többé éjszaka és nem szorulnak rá a lámpa világára, sem a nap fényére. Az Úr, az Isten ragyogja be őket.” (Jel 22,3–5)

És mindez a mi vasárnapi közös szentmisénkkel kezdődik!

16. Szolgáló papságunk

155. Igazán pap-e Jézus Krisztus?

Igen, mert

- a) határozottan vallási vezetőnek tartotta magát (Jn 13,13–16);
- b) mint az ószövetségi papok a bárányt, ő önmagát mutatta be a bűnökért (Zsid 9,13–14);
- c) betöltötte a papok tisztevel járó vallásitanítói küldetését is (Jn 8,12).

156. Meddig tart Jézus papi szolgálata?

A biblia Jézusra is érti, amit egy régi főpapról mond: „pap vagy mindörökké, Melkizedek rendje szerint.” (Zsid 5,6).

157. Hogyan akar Jézus a mi papunk is lenni?

Apostolainak és utódaiknak részt ad saját papi munkájából.

- a) a tanításból: „Menjetek az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!” (Mk 16,15);
- b) az áldozat bemutatásból: „Ezt tegyétek az én emlékezetemre!” (1 Kor 11,24);
- c) a vezetésből: „A kik közületek előljárók, azokat, mint magam is előljáró, . . . kérem: legeltessétek az Istennek rátok bízott nyáját, viseljétek gondját.” (1 Pét 5,1–2).

158. Milyen fokozatait említi a papi szolgálatnak az újszövetség?

Említ presbitereket, vagy előljárókat (ApCsel 14,23); a magyar szóhasználat szerint ezek a papok. Azután püspököt (1 Tim 3,2), a név ugyancsak

előljárót, vagy felügyelőt jelent. Végül diakonusokat említ (1 Tim 3,8), szóhasználatunk szerint ők a szerpapok.

159. Hogyan nyer valaki papi szolgálatot az újszövetségben?

A megkeresztelt férfira az apostol, vagy utóda imádkozva a kezét teszi, mint ahogy Pál tette Timóteussal és amint ugyanőt a kézfeltételre fölhatalmazta. (2 Tim 1,6 és 1 Tim 5,22).

160. Hogyan tartozik össze a szolgáló papság és a hívek papsága?

Kiegészítik egymást. „Isten egyházában némelyeket apostollá, másokat prófétává, ismét másokat tanítóvá tett. Adott csodatevő hatalmat, gyógyító erőt, segítőkészséget, kormányzó képességet.” (1 Kor 12,28).

Az evangéliumok – hogy a zsidó papoktól jól megkülönböztessék – nem nevezik Jézust papnak. Egy másik újszövetségi könyv, a Zsidókhoz írt levél, viszont szinte kizárólagosan Jézus papságáról és áldozatáról ír. Az újszövetségben egyetlen Istentől rendelt főpap, illetőleg pap van: Jézus Krisztus. Minden más pap csak részese Krisztus papságának.

*

Papnak lenni nem egy foglalkozás a sok közül. Ugyanis nem a fizetésért megy oda valaki. A papság hivatás: Istenért és az emberekért választott életpálya. „A tisztséget magától senki sem vállalhatja, csak akit az Isten meghív, mint Áront.” (Zsid 5,4). – Ugyanezt Jézus így mondotta: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak Benneteket.” (Jn 15,16). Az ószövetségben – számunkra már furcsán hangzó – előírások szabályozták a papok életét. (Pl: Mt 8,4). A keresztény papok életmódját pedig Jézusnak az apostolok számára adott parancsai és tanácsai, valamint Szt. Pál útmutatásai szabályozzák. Pl: Lk 9,1; Lk 10, 1–12; Mt 19,12; 1 Tim 3; és Tit. Mindezek eléggé nehéz előírások. A fiúk azonban, akikben van lelkesedés a nehéz, de nagyon szép élet után, igen sokan vállalkoznak megtartásukra. Hogy számuk egyre nagyobb legyen, már Jézus rendelt el imát. „Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek az aratás Urát, küldjön munkásokat az aratásra.” (Lk 10,2).

A János-evangélium 17. fejezetének „Jézus főpapi imája” a közismert neve. Az apostolokért és utódaikért mondott ima így kezdődik: „Szent Atyám, tartsd meg őket, akiket nekem adtál.” Folytatását imádkozzuk el a 19. versig!

17. Jézus Krisztusban megkeresztelkedtünk

161. Mit ír a biblia Jézusról, meg a keresztségről?

- a) „Jézus Galileából elment Jánoshoz a Jordán mellé, hogy megkeresztelkedjék.” (Mt 3,13).
- b) Nikodémust így tanította: „Mondom neked, aki nem vízből és Szentlélekből születik, az nem megy be Isten országába.” (Jn 3,5)
- c) Apostolait így küldte: „Menjetek el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz elkárhozik.” (Mk 16,15).

162. Említsünk néhány keresztelest az apostolok idejéből!

- a) a pünkösdnap; ApCsel 2,37–41;
- b) az etiópiai tisztet Fülöp keresztele meg: ApCsel 8,26–39;
- c) Kornéliusz századost és háza népét Péter: ApCsel 10.

163. A „keresztelest” szónak milyen bibliai kifejezések felelnek meg?

A megmosás, megfürdetés, alámerítés, leöntés szavak.

164. Mi a keresztelest Szt. Pál szerint?

„Az újjászületés fürdője és a Szentlélekben való megújulás.” (Tit 3,5).

165. Miért vízzel keresztelnek?

A víz jelképezi a bűnt megsemmisítő halált és az újból kezdődő életet. „A keresztségben eltemetkeztünk Krisztussal együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsőségéből feltámadt a halálból, úgy mi is új életre keljünk.” (Róm 6,11).

166. Milyen szerepe van a Szentléleknek a keresztelestnél?

Ahogy a megdicsőült Jézus a Lélek teljességét kapta meg, ugyanő ad új életet a megkereszteltnek is. „Aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék. – Ezt a Lélekről mondta, amelyben a benne hívők részesülnek.” (Jn 7,38–39).

L. még: Gal 4,6.

167. Miért nevezzük a keresztséget újjászületésnek?

Újjászületés (vagy jobban mondva: újbóli születés), elnevezést azért kapta a keresztség, mert a földi életre megszületett embernek egy másfajta életet: Isten fiainak életét adja.

168. Mit jelent az, hogy Jézus megbízásából az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére keresztelünk?

A megkeresztelt ember Jézushoz tartozik, sőt Jézusé lesz. De ugyanakkor

Jézushoz hasonlóan az Atyáé is, mint gyermeke, meg a Szentléleké is, mint annak lakóhelye, temploma. (1 Kor 3,16).

169. Melyek azok a bibliai, illetőleg liturgikus jelképek, melyek kifejezik, hogy a megkeresztelt ember Krisztushoz tartozik?

- a) krizmával történő felkenés: „az Úr Lelke van rajtam, mert fölkent engem.” (Lk 4,18);
- b) fehér ruha felvétele: „Krisztust öltöttétek magatokra” (Gal 3,27);
- c) égő gyertya átadása: „Krisztus rád ragyog.” (Ef 5,14).

170. Krisztus egyházában lényeges kérdés-e a keresztelező személye?

Szt. Pál írta az ezen vitatkozó korinthusiakhoz: „Talán megosztott Krisztus? Vajon Pált feszítették értetek keresztre? Avagy Pál nevében keresztelkedtetek meg?” (1 Kor 1,13). Az apostol gondolata szerint a keresztelezés elsősorban Krisztus papi munkája.

171. Milyen jelét adta Jézus, hogy keresztség által akar üdvözíteni?

- a) szavait: „Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére.” (Mt 28,19).
- b) szívéből víz folyt ki: (Jn 19,34).

Egyházunk pedig amikor keresztelez, ugyanczen jelekkel jelzi, hogy a hívő elnyerte az üdvösséget.

172. Hogyan nevezi Egyházunk a Jézustól adott jeleket és az általuk jelzett üdvösséget?

Keresztség szentségének.

*

Szláv eredetű „keresztelni” szavunk szó szerinti jelentése: Krisztusévá, vagy krisztusivá tenni valakit. A görög eredetű „megfürdetni és alámeríteni” szavak inkább az utat jelzik, a „keresztelezés” pedig az eredményt fejezi ki.

A keresztelezés által tehát Krisztusévá lesz a hívő. Mivel pedig Krisztus az egyházban van közöttünk, a megkereszteltet egyúttal egyházának is tagjává teszi. Így a keresztelezés az egyház növekedésének a szentsége.

Magyarban a keresztség „beavatást” is jelent. Amikor a megkeresztelt ember „beavatódik” az Atyába, a Fiúba, és a Szentlélekbe, akkor új, nemesebb teremtménnyé lesz. (Dédanyáink korában a „tüzes lébe” – hamu lúgba – beavatott nyersvászon nemes vászonná avatódott). Így a keresztelezés az emberiség megnevelésének szentsége is. Ezt a történelem bizonyítja!

*

Jézus a hitet, mint feltételt szabja meg a kereszteléshez. (Mk 16,16) Egyházunk ősi gyakorlata szerint a szülő hite is elégséges övének megkereszteléséhez. (ApCsel 10,47; 16,33). Ezért kereszteljük meg az újszülötteket is szüleik hitére.

*

A keresztelés nemcsak egy kis időre tett bennünket Krisztusévá, hanem segít is a krisztusi életet állandóan élnünk. A legelső keresztelésnek pl. így olvassuk a folytatását: „Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban.” (ApCsel 2,42).

18. A bértálás által meglett kereszténnyé leszünk

173. Mit ír a biblia a keresztelés Szentlelkéről?

A hívekre, a keresztségükkel kapcsolatban, annak mintegy a megpecsételésére és megerősítésére leszállott a Szentlélek, (ApCsel 8,16–17 és 10, 44–48).

174. Idézzük a szentírás beszámolóját egy ilyen esetről!

Szamaria tartomány lakosai közül már sokan voltak Jézus hívei, de a Szentlelket még nem kapták meg. Ezért a Jeruzsálemben élő apostolok „elküldték hozzájuk Pétert és Jánost. Amikor megérkeztek, imádkoztak értük, hogy szálljon le rájuk a Szentlélek. . . Rájuk tették hát kezüket s erre megkapták a Szentlelket.” (ApCsel 8,14–17).

175. Hogyan kapjuk meg mi a Szentlelket?

Az apostolotód kézföltétele és imádság közbeni szentolajjal történő felkenésére. Így jelzik és teszik jelenvalóvá Jézus Lelkét számunkra. Ez a bértálás szentsége.

176. Mit várunk a Szentlélektől?

„Isten nem a féltékenység, hanem az erő, a szeretet és a józanság Lelkét adja.” (2 Tim 1,7).

177. Mi a biztosítékunk arra, hogy a Lélek állandóan bennünk akar munkálkodni?

Maga a Szentlélek. Ő a foglalója és pecsétje Isten szeretetének és segítségének. „Megkaptátok ti is a megígért Szentlélek pecsétjét, miután hallottátok az igazságról szóló tanítást, üdvösségetek evangéliumát és hittetek benne. Ő a foglaló örökségünkre, arra, hogy teljesen megváltva övéi legyünk.” (Ef 1,12–14)

L. még: 2 Kor 1,21 és Ef 4,30.

178. Mi a jelentése a bérmlás szent olajának, a krizmának?

A bibliában a szent olaj és a Szentlélek ugyanazt jelentik: Isten meghív a prófétaságra, mint Jézust. (Lk 4,18–21). Isten az, aki minket veletek együtt megerősít és fölken Krisztusban.” (2 Kor 1,21).

*

A Szentlélek maga is ajándék: az Atya és Fiú ajándéka. De ajándékozó is együtt. A szentírásban felsorolt hét ajándékával segít bennünket kibontakoztatni a krisztusi teljességet, a felnőtt keresztényt. A bérmlás szertartása közben így kérjük ezeket az ajándékokat:

„Mindenható Istenünk, Urunknak, Jézus Krisztusnak Atyja!

Te szolgálóidnak vízből és Szentlélekből új életet adtál,

és megszabadítottad őket a bűntől.

Urunk, küldd le rájuk a Vigasztaló Szentlelket,

és add meg nekik

a bölcsesség és az értelem lelkét,

a jó tanács és az erősség lelkét,

az isteni tudomány és a jámborság lelkét,

és töltsd el őket az istenfélelem lelkével. Amen.”

*

Olvassuk el az ApCsel-ből azokat a részeket, amelyek mutatják, hogy a Szentlélek mennyire átalakította az apostolokat. Pl.: 1,8; 4,7; 5,29–34; 7, 54–60 stb.

Csak az apostolok idejében történhettek ilyen változások?!

19. A hívek papsága

179. Kiket nevez a szentírás papoknak?

a) elsősorban azokat a férfiakat, akik az istentiszteletre és a hit tanítására adják életüket, vállalva egyúttal a prófétai küldetést is, ha erre a hivatásra Istentől eredő felszentelést nyertek. (MTörv 33,10; 1 Tim 5,22). Ilyen pap Jézus Krisztus is. (Zsid 7. fej).

b) másodsorban Isten egész népe, mely ugyancsak papi feladatot teljesít. (1 Pét 2,9)

180. Akarja-e Jézus, hogy hívei mindannyian papok legyenek?

Igen, mert az újszövetség népét is papi népnek akarta, melynek életéhez lényegesen hozzátartozik az áldozat és tanúságtétel.

181. Milyen megkülönböztető nevet ad a biblia ennek a papságnak?

„Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok.” (1 Pét 2,9) – „Krisztus Atyjának, az Istennek országává és papjaivá tett minket.” (Jel 1,6).

182. Milyen szertartással szenteli pappá Isten népének tagjait?

Azzal a szertartással, amelyik Jézus Lelkének kiadását és pecsétjét adja. Ez a keresztséggel és a bérnálással kapcsolatos felkenés a szent krizmával.

183. Melyik hittani igazságon alapul a hívek papsága?

Jézus Krisztus igazi pap. Ő hívja meg minden hívét a papi életre. (Jel 5,10).

- a) „egy másikat felszólított: te pedig menj és hirdesd az Isten országát!” (Lk 9,59);
- b) így szólt tanítványaihoz: „Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye vállára keresztyét és kövessen.” (Mt 16,24);
- c) elvárja, hogy vele együtt áldozzuk fel magunkat. „Ha a búzaszem nem esik a földbe és el nem hal, egyedül marad, de ha elhal, sok termést hoz.” (Jn 12,24).

L. még: Mt 20,22.

184. Hogyan teljesítik a hívek papi feladatukat?

A keresztyények egész élete papi tevékenység. Erre buzdít az apostol: „Adjátok testeteket élő, szent Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemeitek hódolata.” (Róm 12,1). Hitünk is egyfajta felajánlott szolgálat Istennek. Vö.: Fil 2,17. Istentiszteletté nemesedik jó cselekedetekben eltelt életünk is. Vö.: Jak 1,26.

*

A hívek papsága leginkább a szentírási próféták hivatásából érthető meg. Az első keresztyények között is fontos feladatot láttak el a próféták. „Aki prófétál, az emberek épülésére, buzdítására és vigasztalására beszél.”

(1 Kor 14,3). Ugyanitt bővebben is olvashatunk a prófétaságról.

Mai életünkben azok az istentiszteleteken önállóan szereplő, sőt prédikáló hívek, akik közösségi szereplésükhöz szabják köznapi életüket, élik a legteljesebben ezt a prófétai és papi életet.

Egyházunk sok szentjében, nagy egyéniségeiben, sőt lelkes fiataljaiban is a prófétaság folytatását láthatjuk.

*

Jézus a bérmlásban mindenkit kijelöl a prófétaságra. De csak az fogja hivatását betölteni, aki azt komolyan átéli.

Jeremiás próféta hivatása így kezdődött:

„Így szólt hozzám az Úr:

Mielőtt megalkottalak anyád méhében, már ismertelek: mielőtt megszülettél volna fölszenteltelek, és prófétául rendelvelek a nemzetek javára.”

Erre azt mondtam:

Nézd, nem tudok én beszélni, hiszen még ifjú vagyok.”

De az Úr így válaszolt:

„Ne mondd azt, hogy ifjú vagyok, hanem menj el azokhoz, akikhez küldtelek, és mondd el nekik mind, amit parancsolok. Ne félj tőlük, mert veled vagyok és megoltalmazlak. – az Úr mondja ezt neked.” (Jer 1,4–8).

20. Az Úr halálát hirdetik

185. Mit nevez áldozatnak a biblia?

Az istentisztelet egyik különlegesen szép módját. Így pl. Ábel és Ábrahám tettét (Ter 4,3 és 12, 7), akik kedves értéküket adták Istennek. Az odaadási ünnepséget az áldozatbemutatók gyakran lakomával is egybekötötték.

(Kiv 18,2).

186. Olvasható-e az ószövetségben, hogy egyszer majd egy élő ember lesz áldozat?

A szentírás tiltja az emberáldozatot. A próféta jóvondölése szerint azonban egy kivétel lesz: az Úr szolgája. „Odaadja életét engesztelő áldozatul és szenvedésével sokakat megigazulttá tesz.” (Iz 53,10–11).

187. Melyik az az áldozat, melyről a próféta jóvondölt?

Jézus Krisztus áldozata. Ő tudatosan adta oda életét, azaz áldozta fel magát emberekért Istennek. „Ez az én testem, melyet értetek adok... Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok.”

(Lk 22,19–20). Ez az áldozatbemutató még ünnepélyes befejezésre várt.

188. Hogyan lett teljessé Jézus Krisztus áldozata?

Halálával lett teljessé, amikor így szólt a kereszten: „Beteljesedett. Ezután lehajtotta fejét és kilehelte lelkét.” (Jn 19,30) – „Testének feláldozása által egyszer s mindenkorra megszentelődünk.” (Zsid 10,10).

189. Áldozatával kapcsolatban hogyan rendelkezik Jézus?

„Ezt tegyétek az én emlékezetemre!” (1 Kor 11,24). Amit ő tett, ezután az apostolok és utódaik tegyék: kenyeret változtassanak testévé és bort a vérévé. Szent szertartás közben jelenítsék meg halálát és feltámadását és így részesüljenek a megváltásban. Ez a szertartás a mi szentmisénk.

190. Miben tapasztaljuk hasznát Jézus áldozatának?

- a) megpecsételte Isten és közöttünk az újszövetséget. „Ez a kehely az újszövetség, az én véremben.” (1 Kor 11,25).
- b) „Önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson, megtisztson és jótettekben buzgólkodó népévé tegyen.” (Tit 2,14).
- c) Megtörtént kiengesztelődésünk Istennel: „Úgy tetszett az Atyának, hogy Krisztus által békítsen ki magával, minthogy ő a kereszten vérével békességet szerzett.” (Kol 1,20).

*

Jézusról tudjuk, hogy élete egyetlen véget nem érő áldozat, áldozati oltárává a földünket tette, amelyen emberként élt. Amikor a világba lép, hirdeti meg tervét:

„Áldozatot és ajándékot nem kívántál,
de emberi testet alkottál nekem.
Nem kedves előtted az engesztelő és égőáldozat.
Ezért így szóltam: Nézd, megyek Istenem,
hogy teljesítsem akaratomat,
amint a könyvtekercsben rólam írva van.” (Zsid 10,5–8).

Jézus örök áldozatának legünnepélyesebb eseményei az utolsó vacsora asztalán és a kereszten történtek. Ezért olyan szent számunkra az oltár és a kereszt.

Jézus áldozata nem ért véget halálával. A feltámadásban örökké dobog áldozatos szíve. Bár „egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket” (Zsid 10,14), vagyis bennünket. Üdvösségünk csak akkor lesz valóság, ha ez a megszentelés életközeliünkhöz jut. Ezt szolgálják a szentségek, főleg a keresztáldozat megújítása, a szentmise.

Jézus akaratának engedelmeskedő keresztények a legősibb időktől kenyértöréssel és kehely üritéssel összekötve ünnepelték Jézus Krisztus áldozatát. (ApCsel 2,41 és 1 Kor 11).

Az ünnepség neve időnként más és más volt. Ismertebbek: Eucharisztia, vagyis Hálaadás és Kenyértörés. Napjainkban a szentmise elnevezés vált általánossá. A keleti egyházban Liturgia a neve.

*

Jézus áldozatát, mint együttérző szemtanú látja Izajás próféta. Imádságos szavait Jézusra gondolva olvassuk végig:

„Igen, a mi bűneinkért szúrták át,
a mi gonoszságainkért törték össze:
a mi békességünkért érte utol a büntetés,
az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást.
Mi mindnyájan, mint juhok, tévelyegtünk,
ki-ki a maga útjára tért,
és az Úr mégis az ő vállára rakta mindnyájunk gonoszságát.
Megkínózták, s ő alázattal elviselte,
nem nyitotta ki száját.
Mint a juh, melyet leölésre visznek,
vagy mint a bárány elnémul nyírója előtt,
Ő sem nyitotta ki száját.” (Iz 53,5–7).

21. Jézus Krisztus asztala

191. Hogyan segít a biblia azt elfogadnunk, hogy Jézus a szent kenyeret mint testét, a megszentelt bort pedig mint a vérét adja ételül nekünk?

Elmondja Jézus hatalmának és szeretetének két nagy jelét:

- a) amikor a vízből bor lett (Jn 2,1–11),
 - b) amikor a kevés kenyérből sokan jóllaktak (Jn 6,1–14).
- L. még: Mt 14,13–21; Mk 6,32–44; Lk 9,10–17.

192. Hogyan szól Jézus határozott ígérete, hogy testét ételül és vérét italul adja?

„Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, többé nem éhez, aki bennem hisz, nem szomjazik soha.” (Jn 6,35).

193. Miért kenyérnek és bornak felhasználásával akarta Jézus bemutatni áldozatát?

- a) mert példaképe, Melkizedek papkirály is kenyeret és bort áldozott (Ter 14,18–20);
- b) mert ezeket, mint táplálékot fogyasztathatjuk is az áldozati lakomán. „Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek és e kehelyből isztok, a halálát hirdetitek.” (1 Kor 11,26);
- c) mert így lehetséges, hogy Istenünk jelét templomunkban őrizzük. „Mindig akad valaki, akiben felébred a lelkiismeret, úgy hogy kitárja kezét a templom felé.” (1 Kir 8,38).

194. Igazában mikor kapjuk ezt a táplálékot?

Amikor az utolsó vacsorát megjelenítő szentmisében megújul Jézus áldozata. „Jézus kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte, és ezekkel a szavakkal adta tanítványainak: Vegyétek és egyétek, ez az én testem. Azután fogta a kelyhet és ezekkel a szavakkal adta nekik: Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem.” (Mt 26,26–28).

L. még: Mk 14,22–25; Lk 22, 19–20; 1 Kor 11, 23–25.

195. Hogyan szól Jézus ígérete azoknak, akik elfogadják táplálékát, vagyis áldoznak?

„Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, az bennem marad, én meg benne, annak örök élete van, s föltámasztom az utolsó napon.”

(Jn 6, 54–56).

196. Mi a föltétele annak, hogy áldozzunk?

„Vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből.” (1 Kor 11,28). – „Aki méltatlanul eszi a kenyeret és issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét.” (Uo. 27).

*

Szentáldozásunk ma is az utolsó vacsora szeretet-közössége. Jézus mint egykor az apostoloknak, most nekünk adja magát. (Lk 24,30). Folytatjuk, amit az első keresztények kezdtek el, akik a hét első napján kenyértörésre gyűltek össze (ApCsel 20,7), és ebben a közösségben állhatatosan kitartottak (Uo. 2,42). Áldozásunk, amely Krisztus áldozatában való részesedés is, szerves része szentmisénknek.

Szertartásában is hasonló az első keresztényekéhez. Legszentebb imádságunknak, a Miatyáknak eléneklésével kezdődik és alkalmat ad rövid bűnbánatra is. – Krisztus testét ünnepélyesebb alkalmakkor a vérével együtt kapjuk: két szín alatt áldozunk. Ilyenkor még jobban átéljük, hogy Jézus milyen nagy áldozatot hozott értünk.

*

Megtanulhatunk egy szép hálaadó imát szentáldozás utánra. A 22. zsoltár jövőndőlés Jézusról, aki olyan szeretettel gondozza, táplálja övét. A jövőndőlés a mi életünkben válik valósággá.

„Az Úr az én pásztorem, nem szenvedek hiányt,
zöldellő réteken tanyázhatok.

A nyugalom vizéhez terel és felüdíti lelkemet.

Az igazi úton vezérel, nevéhez híven.

Ha sötét völgyben járok is, nem félek a bajtól,

hiszen te velem vagy.

Botod, s pásztorbotod biztonságot ad.
Számomra asztalt terítettél ellenségeimnek szeme láttára.
Fejemet megkentéd olajjal,
s poharamat színültig töltötted.
Kegyelméd és jóságod vezet életemnek minden napján,
s az Úr házában lakhatom örök időken át.”

22. Vétkeztünk az Úr ellen

197. Mondhatjuk-e magunkról, hogy nincs bűnünk?

„Ha azt állítjuk, hogy nincs bűnünk, saját magunkat vezetjük félre és nincs bennünk az igazság.” (1 Jn 1,8).

L. még: Jak 3,2.

198. Melyik a legismertebb bűneset a szentírásban?

Az ősszülők kevélységéből és engedetlenségéből eredő bűnének leírása (Ter 3,1–6). Ez minden más bűnbeesés jelképes története.

199. Mi a bűn végső oka?

„Belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat, erkölcstelenség, lopás, gyilkosság, házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, csalás, kicsapongás, irigység, káromlás, kevélység, léhaság.” (Mk 7,21–22).

200. Meg tud-e maradni az ember bűnbeesés nélkül?

Sajnos, még a keresztyén sem. „Készen vagyok ugyanis akarni a jót, de arra, hogy tegyem is, nem vagyok képes. Hiszen nem a jót teszem, amit akarok, hanem a rosszat, amit nem akarok.” (Róm 7,18–19).

201. Mivel magyarázza a biblia, hogy az emberek hajlanak a bűnre?

Szt. Pál egyetlen ember (Ádám) bűnével kapcsolatban adja ennek magyarázatát (okát). „Egy embernek engedetlensége által mindnyájan bűnössé váltak.”

(Róm 5,19).

202. Egyes esetekben hogyan esik meg a bűn?

„Senki se mondja: az Isten kísért. Minden embert saját kívánsága vonzza és csábítja, így esik kísértésbe. Aztán a kívánság ha már megfogant, bűnt szül, a bűn meg ha elhatalmasodik, halált von maga után.” (Jak 1,13–15).

203. *Van-e szerepe a sátánnak is az emberek bűnbeesésében?*

Igen, van. A biblia úgy emlegeti, mint ellenségünket, „aki kezdettől fogva gyilkos, nem tartott ki az igazságban, mert nincs benne igazság.”

(Jn 8,44). Aki „ordító oroszlán módjára ott kószál mindenütt és keresi, kit nyeljen el.” (1 Pét 5,8). De, „akivel, ha szembeszállunk, elfut előlünk.” (Jak 4,7).

204. *Mit nevezünk bűnek?*

Legnagyobb jó a szeretet (Mk 12,33), a legnagyobb rossz pedig a szeretet visszautasítása: Istennel való kapcsolatunk szétszakítása. Ez a bűn.

Biblia hasonlatai a bűnről:

A gyermek megsérti szerető édesapját (Lk 15,11–31);
a hitvestárs hűtlenné lesz (Jer 3, 6 köv).

205. *Megsérthetjük-e az Istent bűneinkkel?*

Istent az ember nem sértheti meg (Jer 7,18–19). De bűneinkkel megbánthatjuk azokat, akiket Isten szeret (Mt 18,6), és megakadályozhatjuk, amit ő szeretetében eltervezett (Mt 23,37).

206. *Milyen következménnyel jár a bűn?*

„Nem tudjátok, hogy a gonoszoknak nem lesz részük Isten országában?! Ne ármítatok magatokat! Sem tisztátalan, sem bálványimádó, sem házasságtörő, sem kéjenc, sem kicsapongó, sem tolvaj, sem kapzsi, sem részeges, sem átkozódó, sem rabló nem részesül Isten országában.” (1 Kor 5,9–10).

207. *A súlyosságot tekintve milyen bűnöket említ az újszövetség?*

Bűnökről, halált okozó bűnökről, a Szentlélek elleni és égbekiáltó bűnökről tesz említést. (Mt 12,31–32; 1 Jn 5,15–15; Jak 5,4).

208. *Milyen büntetés vár azokra, akik makacsul ragaszkodva súlyos bűnükhöz, a megterésre hívó szót mindvégig visszautasítják?*

Jézus mondja: „Ha meg nem tértek éppúgy elvesztek ti is mind!” (Lk 13,3). „Örök kárhozatban fognak bűnhődni: eltaszítva az Úr színe elől.” (2 Tessz 1,9).

L. még: Lk 13,27–28.

*

Bűnnek nevezzük – és pedig bocsánatos bűnnek – azokat a hibázásainkat is, amelyek bár nem semmisítik meg, de csökkentik bennünk a szeretetet Isten és embertársaink iránt. Ilyenek jó szándékú embereknél is gyakran előfordulnak, „mert sokban vétünk mindnyájan.” (Jak 3,2).

*

Emberi életünk titkai, érthetlenségei között egyik legnagyobb a bűn titka. Sohasem tudjuk teljesen megérteni, hogyan is követhettük el! Olyan alapvető jogunkból, mint a boldogság utáni vágy, az igazságtalanságba csúszunk át: önmagunk útján járva akarjuk a boldogságot. Ezzel Isten szeretetét utasítjuk vissza. Jogos emberi öntudatunk pedig kevélységbe csap át: Isten helyébe képzelve magunkat, mi akarjuk életünk törvényeit megszabni.

*

Olvassuk el és beszéljük meg a biblia hasonlatait, amelyekkel a kárhozatot szemlélteti:

Férgek marása, tűz égetése: Mk 9,43–45;

Külső sötétség: Mt 8,12;

Sírás és fogcsikorgatás: uo.;

Tűzzel és kénkövel égő tó: Jel 21, 8.

*

A bűnét beismerő ember így imádkozik Izajás próféta szavaival:

„Mert sok a vétünk a színed előtt,

és bűneink ellenünk tanúskodnak.

Valóban, szemünk előtt van sok gonoszságunk

és jól ismerjük bűneinket.

Hűtelenek vagyunk, megtagadtuk az Urat,

elfodultunk a mi Istenünktől.

Árulásról és lázongásról beszéltünk,

hazug szavak keltek a szívünkből.

Kiszorult nálunk a jog,

s az igazságnak is meg kell hátrálnia.

Összerogy az őszinteség az utcán,

s az egyenesség nem leli helyét.” (Iz 59,12–14).

23. A megbékélés szolgálata

209. Lehetséges-e megszabadulnunk a bűnöktől?

Igen. A bűn a szeretet visszautasítása; bocsánata csak úgy lehetséges, ha újból szeretünk. „Sok bűne bocsánatot nyer, mert nagyon szeretett. Akinek kevés bűnét bocsátják meg, az csak kevésbé szeret.” (Lk 7,36–40).

L. még: Lk 19,8; Jer 24,7.

210. *Igazában ki kezdi el a megbékélést, a bűnös ember, vagy pedig a szerető Isten?*

Az ember – éppen a bűn terhe miatt – nem tud kezdeni. Isten kínálja fel újból a szeretetét. „Nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, hogy keresse az egy elvesztett, amíg meg nem találja?” (Lk 15,4). „Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett.” (Lk 19,10).

L. még: ApCsel 11,18; Ez 36,26.

211. *A megbékélés szolgálatában mi Jézus szerepe?*

„Egy az Isten és egy a közvetítő Isten és ember között: az ember Jézus Krisztus, aki váltságul adta magát mindenkiért.” (Tim 2,3–5).

L. még: Iz 53,11.

212. *Milyen volt Jézus viselkedése a bűnösök iránt?*

Olyan barátságos, sőt szerető, hogy ellenfeleit valósággal megbotránkoz-tatta. (Mt 9,10–13; Lk 15,2).

Ez a magatartás nyomban meghozta gyümölcsét. Példa erre a Bűnös nő (Lk 7,36–50) és Zakeus megtérése (Lk 19,2–9).

213. *Jézus példabeszédei a megbékélésről:*

A tékozló fiú (Lk 15,11–32);

az elveszett juh (Lk 15,3–7);

az elveszett drachma (garas) (Lk 15,8–10.).

214. *Csak a másoktól is ismert, nyilvános bűneinkből kell-e megtérnünk?*

Nem. A gondolat bűnei miatt is. „Szíved nem tiszta az Isten előtt. Térj meg hát gonoszságodból és kérd az Istent, hogy bocsássa meg szíved szándékát!” (ApCsel 8,22–23).

215. *Hogyan kívánta Jézus állandóvá tenni a megbékélés szolgálatát?*

a) Meghívta apostolait a megbékélés hirdetésével. „Azok elmentek és hirdették a bűnbocsánatot.” (Mk 6,12).

b) ezt a megbízatást a feltámadása után is megerősítette. Az lesz a feladatuk, hogy „az ő nevében megtérést fognak hirdetni minden népnek a bűnbocsánat elnyerése végett.” (Lk 24,47).

c) Így tényleg „bocsánatot nyernek azok, akiknek ők megbocsátják bűneiket.” (Jn 20,23).

216. *Említi-e a biblia, hogy az egyházban tovább tart a megbékélés szolgálata?*

Igen. Péter így tanított: „Térjete meg és keresztelkedj meg mindegyitek Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára. Így megkapjátok a Szentlélek ajándékát.” (ApCsel 2,38).

217. *Mi a teendőnk, ha rádöbbszünk arra, hogy súlyosan megbántottuk Istent?*
Hallgatunk Jézusra; „Térjete meg, és higgyetek az evangéliumban!”
(Mk 1,15).

218. *Van-e biztosítékunk, hogy Isten szívesen visszafogadja a megtérőt?*

Igen: Jézus szavai: „Nagyobb öröm lesz a mennyek országában egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akiknek nincs szüksége rá, hogy megtérjen.” (Lk 15,7).

219. *Van-e olyan bűn, amelyre ne lenne bocsánat?*

Nincsen. Kivéve egyedül azt a bűnt, amely nem hiszi és megátalkodva nem is kívánja a bocsánatot. „Minden bűn és minden káromló szó, amit csak kiejtenek az emberek a szájukon, bocsánatot nyer. De aki a Szentlelket káromolja, nem nyer bocsánatot, bűne örökre megmarad.” (Mk 3,28–29).

220. *Bent van-e a bibliában, hogy gyónnunk kell?*

„Valljátok meg tehát egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért.” (Jak 5,16). Ez a tanács utasít még a megbékélés szolgálatával meg nem bízott testvéreinkhez is. – Egyházunkban szokásos megbékélési szertartásnak, a gyónásnak, parancsa pedig világosan kikövetkeztethető a bibliából.

*

Az evangéliumokból megtanulhatjuk, hogy mi az igazi megtérés: A bűnös beismeri, megbánja, sőt be is vallja a bűnét, végül kész arra is, hogy bűnhődjék miattuk. – Ezekből a lelki mozzanatokból áll a keresztény gyónás, melyet a kiengesztelődés szentségének nevezünk.

*

Az emberiség egyik legmegrázóbb bánatát Dávid király fejezte ki az 51. zsoltárban. Így kezdődik:

„Könyörülj rajtam, Istenem,
hiszen irgalmas és jóságos vagy,
mérhetetlen irgalmadban töröld el gonoszságomat!
Mosd le bűnömet teljesen, tisztíts meg vétkeimtől!
Gonoszságom beismerem,
bűnöm előtttem lebeg szüntelen.
Egyedül teellened vétettem,
ami színed előtt gonosz, azt tettem.
Te igazságosan ítélsz s méltányos vagy végzéseidben.

Lásd, én vétekben születtem,
már akkor bűnös voltam, mikor anyám fogant.
De nézd, Te az igaz szívben leled örömöd –
taníts meg hát a bölcsesség titkára!”

24. Gondozzátok a betegeket!

221. *Tudunk-e biztos választ arra, hogy miért kell szenvedniök az embereknek?*

Nem tudunk. A biblia sok betegségben a bűn büntetését látja. Pl. a nyomorék asszonyt, „akit megkötözve tart a sátán, nem kellett-e feloldozni kötelekeitől!” (Lk 13,16). – A betegség meggyógyításában azonban mindig Isten ereje mutatkozik meg: „Sem ez nem vétkezett, sem szülei, hanem Isten tetteinek kell rajta nyilvánvalóvá válniuk.” (Jn 9,3).

222. *Mi ad értelmet a keresztény ember szenvedésének?*

A szenvedésnek megváltó értéke van. „Krisztus is értünk szenvedett, példát adva nektek, hogy kövessétek nyomdokait.” (1 Pét 2,21). – „Kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az egyháznak javára.” (Kol 1,24).

223. *Nevezzünk meg néhányat Jézus és az apostolok gyógyításai közül!*

A királyi ember fia: Jn 4,46–54;
Péter anyósa: Mt 8, 14–15;
az inaszakadt: Mt 9, 1–8;
a kafarnaumi két vak: Mt 9, 27–31;
a jerikói vak: Lk 18,35–43;
a béna koldus: ApCsel 3;
a lisztrai béna: ApCsel 14,8–11.

224. *Jézus és az apostolok tevékenységében, a szenvedők megsegítése mellett, mi az igazi jelentősége a betegek gondozásának?*

A beteggondozás igazolja, hogy evangélium-hirdetésük és egyházuk hiteles. „Akik hisznek, azokat ezek a jelek fogják kísérni: ...betegekre teszik kezüket, azok meggyógyulnak.” (Mk 16,17).

L. még: 1 Kor 12,9.

225. *Egyházunk Jézust követve, hogyan segít leginkább a betegeken?*

A betegek kenetével. Ezt mint szentséget Jézus rendelte és Jakab apostol ír róla: „Beteg valamelyitek? Hívassa el az egyház elöljáróit és azok imádkozzanak fölötte, s kenjék meg olajjal az Úr nevében.” (Jak 5,14).

226. *Hogyan segíti a beteget a szentkenet?*

„A hitből fakadó ima megszabadítja a beteget és az Úr talpra állítja. Ha pedig bűnöket követett el, bocsánatot nyer.” (Uo).

Egyházunk gondoskodása a szenvedőkről nem merülhet ki a betegek kezetének kiszolgáltatásában. Minden időben közvetlenül is segítette őket. Kórházaiiban és családi otthonokban, ismert és ismeretlen orvosok és ápolók tömegestül szentelik életüket a betegeknek. A lepratelepek is nagy részben az egyházak gondozásában vannak. – A keresztény embertársi szeretet igazi jelének tartjuk a betegek meglátogatását és az érettük mondott imákat.

*

A szentírás imádságos könyvében a Zsoltárokból beteg emberek is írtak imát. Egy ilyen a 6. zsoltár.

„Ne fenyíts haragodban Uram,
ne büntess neheztelésedben!

Könyörülj rajtam, Uram, mert gyöngé vagyok,
gyógyíts meg, hiszen reszket minden tagom.

A lelkem mélyen megrendült, Uram, meddig késlekedel?

Fordulj felém Uram, s ments meg,
irgalmasságodban szabadíts meg!”

III.

Jézus irányt mutat

A biblia olyan írás, amely „jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra hajoljon.” (2 Tim 3,16–17).

A következőkben erről az „igaz” életéről – szó.

Jézus is akarja, hogy életünk ilyen legyen. „Azért jöttem – mondja – hogy életük legyen és bőségben legyen.” (Jn 10,10). Hasonlata szerint ez az élet igen hasonló a jó szőlőterméshez. „Amint a szőlővessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem.” (Jn 15,4). Jézus szavaiból megértjük, hogy a szőlőtermés – keresztény életünk – elsősorban neki magának köszönhető.

Jó cselekedetekre segítő erejét erényeknek nevezzük.

Másrészt az is igaz, hogy parancsunk is van ilyenfajta életet élnünk: „Teremjetekek gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt!” (Jn 15,16). Nekünk is kötelességünk megtenni minden tőlünk telhető jót. Így a keresztény életnek két összetevője van: Jézus segítsége, és a mi engedelmes igyekezetünk parancsainak megtartására. A következőkben ezzel az élettel kapcsolatos erényekről és parancsokról kérdezzük meg a szentírást. A lényegét Szt. Pál fogalmazásában máris ide jegyezhetjük: „Élek én, de már nem én élek, hanem Krisztus él énbennem.” (Gal 2,20).

Figyelmesen kutatjuk, mi a biblia véleménye legelőször is a keresztény élet alapvető feltételeiről. Más szóval, mi kell legelsősorban ahhoz, hogy valaki keresztény módon kezdjen élni. Látni fogjuk, hogy az alapkövetelmény az igazi emberség: az igazságosság, a becsület, a munka, a másénak tiszteltetben tartása.

Erre mint további követelmény kerül a hit, remény és a szeretet. Az élet fejlődésében az evangéliumi tanácsoknak a szőlőkaróhoz hasonló a szerepük. A beérett termés pedig az okosság, az igazság, a lelkierő és a mértéktelenség.

Más hittankönyvekben ez a rész az ERKÖLCSTANnak felel meg.

25. Alapvető emberi jótulajdonságaink

Jézus nagyon jól tudta, hogy Evangéliuma aligha érdekli azokat, akik túlzottan belebonyolódnak anyagi dolgokba, a haszonlesésbe, vagyonszerzésbe. (Mt 19,24). Az Apostol még ennél is határozottabban mondja: „Sem tolvaj, sem kapzsi . . . sem rabló nem részesülhet Isten országában.”

(1 Kor 6,9).

Tudjuk, hogy mind Jézus, mind az apostolok többsége élete nagy részén keze munkájával kereste kenyerét. Szt. Pál csak abban kivétel közülük, hogy még apostolsága éveiben sem hagyott fel a fizikai munkával. Joggal tarthatták tehát, hogy „aki nem akar dolgozni, ne is egyék.” (2 Tessz 3,6–12).

Aki viszont dolgozik, „megérdemli a maga bérét.” (Lk 10,7; 1 Kor 9,7).

A Mennyei Atya gondviselésére is csak becsületes munkája után számíthat az ember.

A munkával, vagy más tisztességes úton szerzett értékek megbecsülése alapvető emberi magatartás. Ugyanez követeli meg, hogy mindenki megkapja és megtarthassa, ami anyagi dolgokban és erkölcsi elismerésben kijár neki. – Ugyanilyen alapvető dolog az egyeneslelkűség és az igazságszeretet. Rejtett gondolataink és kimondott szavaink tökéletes egysége. A biblia természetszerűleg nagyon sokat tud mondani az igaz emberiességről.

227. *Van-e jogunk magántulajdonhoz?*

Igen. A szentírás természetesnek tartja, hogy valaki öröklés, ajándékozás, vásárlás, vagy munkája révén jut valamihez. (Vö.: Lk 19,12–25;

Mt 13,45–46; Mt 20, 1–6).

228. *A biblia egyik munkára szólító parancsa:*

„Aki lopott, ne lopjon többé, hanem dolgozzék, és keressen kenyeret keze munkájával, hogy legyen miből adnia a szűkölködőknek.” (Ef 4,28).

L. még: Gal 6,10; Kol 3,23; Ter 2,15.

229. *Mit ír a biblia az alkalmazottak béréről?*

„Nyomtató ökörnek ne kösd be a száját!” (1 Kor 9,9);

„Megérdemli a munkás a maga bérét.” (1 Tim 5,18);

„A bér, melyet a földeteket learató munkásoktól levontatok felkiált, és aratók szava felhatol a Seregek Urának fülébe.” (Jak 5,4)

230. *Hogyan kell a kötelességet teljesíteni és az elvállalt munkát elvégezni?*

„Ne látszatra szolgáljatok, mint akik az emberek tetszését keresik, hanem mint Krisztus szolgálói, akik szívesen teljesítik Isten akaratát. Odaadással szolgáljatok, mert az Úrnak szolgáltok nem az embereknek. (Ef 6,6–7).

231. *Embertársunknak csak anyagi dolgokban történő megrövidítése a bűn?*

Nem. A szellemi dolgokban való megkárosítás is bűn. Ilyen értékeink: a tudás, a jóhírnév, a becsület. „Ne rágalmazzatok egymást testvérek. Aki testvérét megrágalmazza, vagy ítélkezik testvére felett, az a törvényt rágalmazza.” (Jak 4,11 köv).

232. *Mi a kötelességünk, ha embertársunk anyagi, vagy szellemi értékében kárt okoztunk?*

A megfelelő jóvátétel.

Az ószövetségben a Kiv 22,1–15 írja le a jóvátétel parancsát. Az újszövetségben pedig a Jézusra találó vámos – Lk 19,8 – ad szép példát a jóvátételre.

233. *Csak az egyéni ember kívánhatja-e, hogy javait és jogait mindenki tartsa tiszteletben?*

Nem, hanem a közösségeknek és ezek vezetőinek is joguk van ehhez. „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré!” (Mt 22,17)

L. még: Róm 13,7.

*

A túlzottan anyagi, máséra áhítozó embert kapzsinak mondjuk. Bűne, a kapzsiság az egyik főbűn. Ez azt jelenti, hogy sok másféle bűn is származik belőle.

Megrázó történetet tud erről: 1 Kir 21. A címe: Nábot szólója.

*

234. *Jézus parancsa az egyeneslelkűségre és az igazmondásra:*

„Így beszéljetek: az igen igen; a nem nem!” (Mt 5,37)

235. *Mi az alapja az igazmondás parancsának?*

Embertársainkkal szinte egy test-lélek vagyunk. Nem vezethetjük hát félre „önmagunkat”: „Hagyjátok el tehát a hazudozást, beszéljen mindenki őszintén embertársával, hiszen tagjai vagyunk egymásnak.” (Ef 4,25).

L. még: Kol 3,9.

236. *Csak szavaival hazudhat az ember?*

Nem. Életmódjával is. „Szakítsatok hát minden gonoszszaggal, minden álnoksággal, képmutatással, irigységgel és minden rágalmazással.”

(1 Pét 2,1).

237. *A szentírás szerint honnét a hazugság?*

A sátántól. Az, „amikor hazudik, magából meríti, mert hazug és a hazugság atyja.” (Jn 8,44).

238. *Esküdhet-e az ember igazmondásának megerősítésére?*

Igen, ha fontos dologról van szó. Így bizonyította pl. Szt. Pál, hogy ő is igazi apostol: „Amit írok, Isten előtt mondom, nem hazugság.” (Gal 1,20).

239. *Miért nagy bűn a hazugságra mondott – más szóval hamis – eskü?*

Mert az igaz Istent hazug úgy mellé hívja tanúnak. „Ne esküdj hamisan nevemre, mert azzal megszegezteleníted Istened nevét.” (Lev 19,12).

*

Jézus nagyon komolyan óv bennünket az állandó és komolytalan esküdözésektől. Az ilyesmi egyrészt méltatlan Istenhez, másrészt fentáll a hamis eskü veszélye is. (Mt 5,33). – Ugyanígy szigorú az ószövetség is: „Uradnak, Istenednek nevét ne vedd hiába, mert az Úr nem hagyja büntetlenül azt, aki a nevét hiába veszi.” (Kiv 20,7).

*

A bibliában sok történet található a hazugsággal kapcsolatban: Mutatónak néhány: Ter 3,11 köv; Ter 29,15–30; ApCsel 5,3 köv.

26. A keresztény hit

240. *Miből lehet megtudni, hogy igazán keresztény valaki?*

„A hit, remény, és a szeretet ez a három.” (1 Kor 13,13). „Jézus Krisztus által jutottunk hozzá hitben a kegyelemhez, melyben élünk, és dicsekszünk a reménységgel... A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete.” (Róm 5,2–5).

241. *Miért emlegeti sokat Ábrahámot a biblia, amikor a hitről tanít?*

Mert ő „nem kételkedett hitetlenül Isten ígéretében, hanem erőt merített hitéből és magasztalta Istent. Meg volt győződve, hogy elég hatalmas ígéreteinek teljesítésére. Ez szolgált megigazulására.” (Róm 4,20–22).

242. *Mit jelent az, hogy hiszünk?*

a) jelenti, hogy egész életünkre, sőt halálunk utánra is Istenre bízunk ma-

gunkat, mert „az igaz a hitből él.” (Róm 1,17); És „aki hisz benne, nem vall székelyt.” (1 Pét 2,6);

b) jelenti, hogy Jézus Krisztust Isten küldöttjének fogadjuk. „Hisszük, hogy Istentől jöttél.” (Jn 16,30)

L. még: Jn 14,1.

243. *Hol találhatjuk meg Jézus tanítását?*

Az apostolok tanításában, amit pedig egyházunk közvetít. „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket elutasít, engem utasít el, aki pedig engem elutasít, azt utasítja el, aki küldött.” (Lk 10,16).

L. még: Mt 28, 19–20.

244. *Mondjuk el keresztény vallásunknak hat főigazságát!*

1. Egy Isten van.

2. Egy Istenben három személy van: Atya, Fiú és Szentlélek.

3. Isten Fia érettünk emberré lett, hogy minket halálával megváltson és üdvözítsen.

4. Isten igazságos bíró, aki megjutalmazza a jókat és megbünteti a rosszakat.

5. Az ember lelke halhatatlan.

6. Isten kegyelme szükséges az üdvösségre.

245. *A hívő azt is biztosnak tartja, amit nem tapasztal (Vö. Zsid 11,1), értelmes dialog keresztény módon hinni?*

a) hitünk szavahihető emberek tanúságtételére épül. „Nem kiesztelt mesét vettünk alapul, amikor tudtul adtuk nektek Jézus Krisztus hatalmát és megjelenését, mert hiszen szemlélői voltunk nagyságának.” (2 Pét 1,16).

b) hitünk igazságai nagyon is ésszerűek és szépek. „Tartsátok szem előtt és kövessétek őket, így tesztek szert bölcsességre és okosságra.” (MTörv 4,6).

246. *Mit mond Jézus azokról, akik mások tanúsága alapján hisznek?*

„Boldogok, akik nem láttak és mégis hisznek.” (Jn 20,29).

L. még: 1 Pét 1,8.

247. *Mi a jutalma az ilyen hitnek?*

„Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözül.” (Mk 16,16).

L. még: Jn 3,16; 1 Pét 1,9.

248. *Lehet-e igaz hite annak, aki nem törekszik minél több jót tenni?*

„Ahogy lélek nélkül halott a test, a hit is halott tettek nélkül.” (Jak 2,26).

249. *Egyedül a mi érdemünk-e, ha hittel fogadjuk Jézus tanítását?*

Nem. „Kegyelemből részesültetek a megváltásban a hit által. Ez tehát nem a magatok érdeme, hanem Isten ajándéka.” (Ef 2,8)

L. még: Tit 3,5–6.

250. *Mit ad a hit az embernek?*

A biztonságot, hogy van értelme életünknek. „Tudom, kinek hittem, és biztos vagyok benne: elég hatalmas ahhoz, hogy rábízott kincsemet megőrizze.” (2 Tim 1,12).

251. *Okosan mondja-e valaki, hogy semmiben sem hisz?*

Nem. Akik „az egészséges tanítást nem hallgatják szívesen, a saját ízlésük szerint szereznek maguknak tanítókat, hogy fülüket csiklandoztassák. Az igazságot nem hallgatják meg, de a meséket elfogadják.” (2 Tim 4,3–4)

*

Szép tanítást hallhatunk a hitről a Zsid 10,36–39-ben.

Érdemes végigolvasni a Zsid 11-et is.

27. A keresztény remény

252. *Mikor mondható reménykedésünk kereszténynek?*

Ha bizakodunk abban, hogy életünkben és halálunkban nyilvánvalóan megtapasztaljuk Jézus segítségét. „Hamarosan eljövök, hogy megfizessek kinek-kinek cselekedetei szerint.” (Jel 22,12)

253. *Miért érdemes reményben élnünk?*

- a) remény nélkül céltalan az élet. Olyanná lennénk nélküle, mint „Krisztus keresztjének ellenségei, végük a pusztulás, istenük a hasuk, azzal dicsekszenek, ami gyalázatukra válik.” (Fil 3,19);
- b) reménykedés tart meg a helyes úton. „Éljünk fegyelmezetten és buzgón e világon és várjuk reményünk boldog beteljesedését.” (Tit 2,12)

254. *Biztosak lehetünk-e, hogy reményünk valóra válik?*

- a) Isten részéről igen, „mert hűséges az, aki az ígéretet tette.” (Zsid 10,23);
- b) a magunk részéről pedig „félve és remegve munkáljuk üdvösségünket.” (Fil 2,12) És „mert aki azt hiszi, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék.” (1 Kor 10,12)

255. *Reményüket veszített bibliai személyek:*

Káin: Ter 4,13–16;

Júdás: Mt 27, 3–6.

256. *Életünk alkonyával kapcsolatban miben reménykedjünk?*

Reméljük a dicsőséges feltámadást. „Ha Jézus, mint ahogy hisszük, meghalt és feltámadt, akkor Isten vele együtt feltámasztja azokat is, akik Jézusban hunytak el.” (1 Tessz 4,14)

L. még: 2 Tim 4,8.

257. *Egyéni sorsunkon kívül miben reménykedünk még?*

a) hogy egyházunk jövője biztos. „Én veletek vagyok a világ végéig.” (Mt 28,20);

b) hogy az emberiség jövője a jó irányába fejlődik;

c) hogy az egész világmindenség, a természet is, a végső megváltás, a nemesedés felé irányul. Vö. Róm 8,29.

*

Tanuljuk meg az első században élő keresztények fohászkodását, ahogyan meg nem szűnő reménykedésüket fejezték ki:

MARANATHA = AZ ÚR ELJÖN!

28. Isten a szeretet

258. *Mit mond a szentírás az Istenről és a szeretetről?*

Azt, hogy Isten és szeretet ugyanaz. „Az isten szeretet, és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is benne marad.” (1 Jn 4,16).

259. *Miből tudjuk, hogy Isten mindent és mindenkit, vagyis az egész világot szereti?*

„Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, . . . hogy üdvösséget szerezzen a világnak.” (Jn 3,16–17). „Szeretsz mindent, ami van és semmit sem utálsz abból, amit alkottál.” (Bölcs 11,24).

260. *Mi, keresztények, hogyan részesültünk a szeretetben?*

„A nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe Isten szeretete.” (Róm 5,5).

261. *Van-e példamutatónk arra, hogyan szeressük Istent?*

Igen, van: Jézus. Ezt mondta magáról: „Az én eledelem, hogy annak akaratát teljesítsem, aki engem küldött, s elvégezzem, amit rám bízott.”

(Jn 4,34).

262. Mit kíván Isten a szeretetért?

Viszontszeretetet. „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és minden erődből.” (Mk 12,29).

263. Mi a szeretet haszna?

- a) megtart bennünket Istenben: „Aki szeret Istenben marad.” (1 Jn 4. fej);
L. még: Jn 14,23.
- b) békét és bűnbocsánatot szerez: „Sok bűne bocsánatot nyert, mert nagyon szeretett.” (Lk 7,47).

*

A szentírás legszebb fejezetei azoknak állítanak örök emléket, akik nagyok voltak a szeretetben.

Néhány példa: Ábrahám (Ter. 22), Eleazár (2 Makk 6,18 köv),

A Makkabeus fiúk és édesanyjuk. (2 Makk 7.).

*

A biblia írói költőien szép és találó hasonlatokat tudnak a szeretet szépségének a megmutatására.

Néhány ilyen hasonlat:

A jegyesek és a házastársak egymás közötti kapcsolata,
a pásztor és nyája viszonya,
a földmíves földszeretete,
a családapa gondoskodása.

Egy külön szentírási könyv, az Énekek éneke, a hitvesi szeretetről szól, s így a legszebben tudja ábrázolni Istennek és gyermekeinek szeretet-kapcsolatát.

29. Az embertársi szeretet

264. Hogyan tartozik össze az Istenszeretet és az embertársi szeretet?

Egyetlen a szeretet: Isten. Őt szeretjük embertársainkban is. „Parancsunk van, hogy aki szereti Istent, szeresse testvérét is, mert aki testvérét nem szereti, akit lát, hogyan szeresse Istent, akit nem lát?!” (1 Jn 4,20 és 5,2).

265. Hogyan szól a testvéri szeretet parancsa?

„Szeresd embertársadat, mint saját magadat!” (Lk 10,27).

266. *Melyik hitigazságunk az alapja a testvéri szeretet törvényének?*

A Krisztus Testéről szóló. „A test ugyan egy, de sok tagja van. . . Mindannyiunkat egy Lélek itatott át.” (1 Kor 12,12 köv).

267. *Nevezzünk meg bibliai személyeket, akik példamutatóan szerették embertársaikat!*

Ábrahám és Lót (Ter 13,14, és 18. fej);

József testvéreit (Ter 45. fej);

Dávid és Jonatás (1 Sám 19. és 20. fej);

Jézus példabeszéde az irgalmas szamaritánusról (Lk 10,25 köv),

Szt. Pál jellemző mondása: „Bár mindenkitől független voltam, mégis mindenkinek szolgálja lettem, hogy minél többet megnyerjek.” (1 Kor 9,19).

L. még: Róm 9,3.

268. *Ki adta az embertársi szeretet legszebb példáját?*

Jézus, aki joggal mondotta: „Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást.” (Jn 13,34 köv). – „Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért.” (Jn 15,13).

269. *Mit jelent úgy szeretni embertársat, mint önmagunkat?*

„Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük!” (Mt 7,12).

L. még: Ef 5,29.

270. *Soroljuk fel az irgalmasság testi cselekedeteit!*

Éhezőknek ételt adni,

Szomjazóknak italt adni,

Szegényeket ruházni,

Utasoknak szállást adni,

Rabszolgákat kiváltani,

Betegeket látogatni,

A holtakat eltemetni.

A felsorolt jó cselekedetek közül a legtöbbet Jézus is említi bírói beszédében (Mt 25,31–36). A halottaknak szóló végtisztesség megadását Tóbiás könyve értékeli nagyra (Tób 1,17 köv).

271. *Soroljuk fel az irgalmasság lelki cselekedeteit!*

A bűnösöket meginteni,

A tudatlanokat tanítani,

A kételkedőknek jó tanácsot adni,

A szomorúakat vigasztalni,

A bántalmakat békével tűrni,
Az ellenünk vétkezőknek megbocsátani,
Élőkért és holtakért imádkozni.

272. Hogyan szól a testvéri figyelmeztetés parancsa?

„Ha testvéred megbántott, menj és figyelmeztess négy szemközt. Ha hallgat rád, megnyerted testvéredet. Ha nem hallgat rád, vigyél magaddal egy, vagy két embert, hogy két, vagy három tanú bizonyítsa a dolgot. Ha ezekre sem hallgat, jelentsd az egyháznak. Ha az egyházra sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna, vagy vámos.” (Mt 18,15–18).

273. Mondjunk bibliai példákat az ellenség-szeretetre!

Dávid Saul iránt (1 Sám 24. és 26. fejezet);
Jézus keresztre feszítői iránt (Lk 23,34);
Szt. István megkövezői iránt (ApCsel 7,60).

274. Hogyan szól az ellenség-szeretet parancsa?

„Szeressétek ellenségeiteket és imádkozzatok üldözőitekért. Így lesztek fiai Mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igaznak is, bűnösnek is.” (Mt 5,44).

L. még: Róm 12,20–21.

275. Mit mond Jézus a másoknak adott rossz példáról, más szóval a botrányokozásról?

„Aki megbotrányoztat csak egyet is ezek közül a kicsinyek közül, akik bennnek hisznek, jobban járna, ha malomkővet kötnének a nyakába és a tenger fenekére vetnék.” (Mt 18,6).

*

Megdöbbentő, amilyen komolyan Jézus veszi a megbocsátás parancsát! Felfogását a Kegyetlen szolgáról szóló példabeszédből ismerjük meg:

Mt 18,23–35.

*

Sok szentképnél szebb és hasznosabb dísz lesz szobánknak, ha díszítő-írással lemásoljuk, vagy lemásoltatjuk, majd keretben falra függesztjük a SZERETET HIMNUSZ szövegét. (1 Kor 13).

Jézus – mint az előzőekben láttuk – a keresztyén élet legfőbb parancsát a szeretetben jelölte meg. Ennek a szeretetnek a mindennapi életünkben való megvalósítására az evangéliumokban és az apostolok leveleiben találunk parancsokat és tanácsokat. Keresztyén életmódunkra vonatkozva Jézusnak fontos tanítását találjuk a Nyolc boldogság meghirdetésében is.

(Mt 5,3–12).

276. *Mondjuk el a Nyolc boldogságot!*

Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.

Boldogok, akik szomorúak, mert majd megvigasztalják őket.

Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld.

Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot, mert majd eltelvek vele.

Boldogok az irgalmasok, mert majd nekik is irgalmaznak.

Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátják az Istent.

Boldogok a békességben élők, mert Isten fiainak hívják majd őket.

Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.

30. Az evangéliumi szegénység

277. *Milyen volt Jézus magatartása anyagi dolgokkal kapcsolatban?*

Egész élete szegénységben telt, és joggal mondhatta magáról: „A rókáknak van odújuk, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.” (Mt 8,20).

278. *Mit ígér azoknak, akik őt követik a szegénységben?*

„Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.” (Mt 5,6).

„Aki nevemért elhagyja otthonát, testvéreit, nővéreit, apját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy a földjét – százannyit kap, s az örök élet lesz az öröksége.” (Mt 19,29).

279. *Mindenki boldog-e, aki szegény?*

Nem. Csak azok lehetnek boldogok, akik alázatosan és türelemmel viselik a szegénységet és vele azt is, hogy az emberek nem tartják őket sokra. „Vagyonotok elkobzását is örömmel viseltétek abban a tudatban, hogy értékeőbb és maradandóbb javakkal rendelkeztek.” (Zsid 10,34).

280. *Miért ideális helyzet lélekben szegénynek lenni?*

Mert az igazi szegény

a) Istenbe veti bizalmát. „Ezeket mind megkapjátok hozzá.” (Mt 6,25),

b) Jézust utánozza. „Hiszen ismeritek Urunk Jézus Krisztus jótékonyágát. Noha gazdag volt, értetek szegénnyé lett, hogy szegénysége által meggazdagodjatok.” (2 Kor 8,9),

c) szolidáris az emberek nagy többségével. „A gyöngék között gyöngé lettem, hogy megnyerjem a gyöngéket. Mindenkinnek mindene lettem, hogy mindenkit üdvözítsek.”

(1 Kor 9,22).

281. Az egyház hogyan valósítja meg szegénységre felszólító tanítását Jézusnak?

- a) az ősegyházban „egyikük sem mondta vagyonát sajátjának, mindenük közös volt. . . Nem is akadt köztük szűkölködő, mert akinek földje, vagy háza volt, eladta és az érte kapott pénzt elhozta és az apostolok elé tette.” (ApCsel 4,32–34),
- b) szerzeteseink fogadalommal kötelezik magukat a szegénységre. „Ha tökéletes akarsz lenni, add el amid van, árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem!” (Mt 19,21).
- c) minden hívőnek kötelessége, hogy egyre tökéletesebb legyen. Ezért a szegénységet is bele kell terveznie életébe. Aki pl. a világ szegényein és a rászorulókon komolyan segít, az némileg már meg is valósítja. „Mindaz, aki értem és az evangéliumért elhagyja otthonát, vagy földjét, százannyit kap, az eljövendő világban pedig az örök életet.” (Mk 10,28–31). Úgy adj alamizsnát, hogy ne tudja a bal kezéd, mit tesz a jobb. Így alamizsnád titokban marad, és Atyád, aki a rejtekbe is belelát, megjutalmaz.” (Mt 6,3–4).

282. A biblia figyelmeztetés azoknak, akik meggazdagodásra törekcszenek :

„Aki meg akarnak gazdagodni, kísértésbe esnek, sok esztelen és káros kívánság kelepccéjébe, amelyek romlásba és kárhozatba döntik az embert. Minden baj gyökere ugyanis a pénz utáni sóvárgás.” (1 Tim 6,9–10).
L. még: Lk 12,16–21; Lk 18,25; Lk 6,24; Jak 5,1.

*

Mutassuk be példákön Jézus szegénységét!

*

A szegény Szűz Mária így magasztalja Isten jóságát a szegények iránt:
„Karja bizonytságot tett hatalmáról:
szétszórta a szívékben gőgösködőket,
letaszította trónjukról a hatalmasokat,
az alázatosakat pedig fölemelte.
Az éhezőket jóllakatta,
de a gazdagokat üres kézzel küldte el.” (Lk 1,51–53)

31. Boldogok a tisztaszívűek

Fejezetünk címe megegyezik a Jézustól hirdetett boldogságok közül a hatodikkal. (Mt 5,8). A biblia nyelvén a tiszta szív, az egyszerű szívet, az igaz szívet jelenti. Ez mint a tiszta víz, világos és átlátszó. Olyan szív, mely

egyes-egyedül Istenre hallgat, nincs benne kettősség, másfelé is pislogató családság, mint a „kettős szívben”.

Ugyancsak sajátos értelme van a bibliai „tisztá” szónak is. Itt az a tiszta, ami természetes, olyan, amilyennek Isten elgondolta és megteremtette. Ezért nem csak tárgyról, hanem emberi életről, életmódról is mondhatjuk, hogy tiszta. Így a hűségben és szeretetben telő házaselet. (Mk 10,7–8). De éppen így tisztának tartja a biblia a házasságra nem lépőket is, ha Isten ügyének szolgálatáért mondanak le a házaselet örömeiről. (Jel 14,4). – A tiszta életen ez utóbbit értjük leginkább. Bár Krisztus tiszta egyházában (Ef 5,27) mindkét életmód ideális. Összefoglalva: a minden kettősségtől, így a paráznaságtól mentes szív a bibliai tiszta szívnek kiemelkedően szép jele és megjelenési formája.

283. Van-e a szerelemnél is nagyobb szeretet?

Igen, a tisztaszívűek szeretete, akik a földön is az üdvözültekhez hasonlóan akarnak élni. „Nem nőülnek, férjhez sem mennek, hanem úgy élnek, mint angyalok az égben.” (Mt 12,25).

284. Mi jellemzi a tisztaszívűek boldogságát?

A legteljesebb öröm és békesség. Ebben azért részesülnek, mert mindeztől Istennek adják szívüket.

285. Bibliai példaképeink a tisztaságra:

Jeremiás próféta,
Jézus és Édesanyja,
Szt. János és Pál apostolok.

286. Szt. Pál tanácsa a házasságon kívüli tisztaságra:

„Szeretném, ha mindnyájan olyanok volnátok, mint én magam, de hát mindenki saját ajándékát kapta Istentől, az egyik ilyent, a másik olyant.” (1 Kor 7,7).

287. Jézus szerint mi célja van a tiszta életnek?

„Van, aki azért képtelen a házasságra, mert úgy született. Van, akit az emberek tettek házasságra alkalmatlanná. Végül van, aki a mennyek országáért önként mond le a házasságról. Aki fel tudja fogni, az fogja fel.” (Mt 19,12).

288. Miért könnyebb a házasságon kívül élő ember istenszolgálatát?

Mert „arra gondol, ami az Úré, hogy testben-lélekben szent legyen.” (1 Kor 7,34).

289. *Milyen nehézséggel kell annak számolnia, aki házasságra készül, vagy már házasságban él?*

„A nők világi dolgokkal törődik . . . a férjes nőt világi dolgok kötik le, hogyan járjon férje kedvében.” (1 Kor 7,33).

290. *Miért kell még a gondolataira és érzéseire is vigyáznia annak, aki tiszta akar maradni?*

„A szívből törnek elő a gonosz gondolatok . . . ezek szennyezik be az embert.” (Mt 15,19–20).

L. még: Mt 5,28.

291. *A tisztátalan beszédről mit mond a biblia?*

„Ocsmány, léha, vagy kétértelmű szót ne ejtsetek ki. Ez nem illik hozzátok, annál inkább a hálaadás.” (Ef 5,4).

292. *Miért olyan súlyos bűn a paráznaság?*

Mert a keresztény embert elválasztja Krisztustól és a bűnhöz láncolja. „Nem tudjátok, hogy testetek Krisztus tagja? Leválasszam tehát Krisztus tagját és a feslett nő tagjává tegyem? Isten mentsen! Nem tudjátok, hogy aki tisztátalannal egyesül az egy testté lesz vele?” (1 Kor 6,15, 16 és 18).

293. *Mi a tisztátalan élet következménye?*

„Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle erkölcstelennek, tisztátalannak, kapzsinak, más szóval bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában.” (Ef 5,5).

L. még: 1 Kor 6,9.

294. *Csak hogyan lehetséges tiszta életet élni?*

Mint minden nehéz dologra, erre is áll Jézus szava: „Embereknél ez lehetetlen, Istennél azonban minden lehetséges.” (Mt 19,26).

*

A tisztaság az egész élet áldozata. Krisztus teljes követésének egyik legszébb útja. „Mint Isten kedves gyermekei legyetek az ő követői és éljetekek szeretetben, ahogy Krisztus is szeretett minket, és odaadta magát érettünk jóillatú áldozati adományként az Istennek. Kicsapongásról és egyéb tisztátalanságról szó se essék köztetek, ahogy a szentekhez illik.” (Ef 5,1–3).

A tisztán átélt fiatal kor megmenti az embert és másokat is sok – gyakran helyrehozhatatlan – bajtól és bánattól. A fiatalságnak ezt a szép áldozatát várja Krisztus azoktól, akik nagy feladatokra készülnek. Akár mint papok és szerzetesek, akár mint fiatal házaspárok akarják építeni Isten országát. A házasságra tisztán készülőket kívánhatják meg jövődöbelijüktől, hogy az is tiszta legyen. Ugyanígy garantálják legbiztosabban a hűséges házaseletet is.

32. Engedelmeskedjetek egymásnak

295. *Mit bizonyítunk azzal, ha tudunk engedelmeskedni?*

Azt, hogy ismerjük és szeretjük Jézust. „Aki ismeri és teljesíti parancsaimat, az szeret engem.” (Jn 14,21)

296. *Van-e Jézusnak joga engedelmességet várni tőlünk?*

Igen, mert ő is „engedelmes volt mindhalálig.” (Fil 2,8). Ezért az övé „minden hatalom az égen és a földön.” (Mt 28,18).

297. *Nevezzünk meg közösségeket, melyek Jézus tekintélyével parancsolhatnak.*

- a) Egyházunk: „Amit megkötök – azaz megtiltottok – a földön, a mennyben is meg lesz kötve. Amit föloldotok – azaz megengedtek – a földön, az égben is fel lesz oldva.” (Mt 18,18);
- b) az államhatalom: „Engedelmeskedjetek az Úrért minden emberi hatalomnak. Mind a királynak a legfőbbnek, mind a helytartóknak, akiket ő küldött, hogy a gonoszokat megbüntessék, a jókat pedig kitüntessék.” (1 Pét 2,13–14);
- c) a család: „Gyermekek engedelmeskedjetek szüleiteknek, mert így van ez rendjén!” (Ef 6,1);
- d) Önként választott közösségünk; (pl. szerzetesrend, iskola): „Engedelmeskedjetek előljáróitoknak, kövessétek őket, mert ők vigyáznak rátok, abban a tudatban, hogy számot adnak lelketekről.” (Zsid 13,17).

298. *Az emberi közösség melyik törvényének nem szabadna engedelmeskednünk?*

Amelyik ellenkeznék Isten törvényével, mert „inkább kell engedelmeskednünk Istennek, mint az embereknek.” (ApCsel 5,29).

L. még: ApCsel 4,19.

Az elvi dolgokban való kétszínűsködést, mely kecskének és káposztának egyaránt kedvezni akar, Eleázár szép példájának leírásával ítéli el a szentírás (2 Makk 6,18–31).

299. *Melyik a legismertebb törvénygyűjtemény a világon?*

A Tízparancsolat Kiv 20,1–17.

Régies eredeti szövegének könnyebben megjegyezhető kivonata így hangzik:

- 1. Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!
- 2. Isten nevét hiába ne vedd!
- 3. Az Úr napját szenteld meg!
- 4. Atyádat és anyádat tiszteld!
- 5. Ne ölj!

6. Ne paráználkodjál!
7. Ne lopj!
8. Ne hazudj, mások becsületében kárt ne tégy!
9. Felebarátod házastársát ne kívánd!
10. Mások tulajdonát ne kívánd!

300. *Vallásunk tagjai számára melyik a szentírás alapján elrendelt törvényjegyzék?*

Az Anyaszentegyház öt parancsa.

1. Vasárnap és ünnepnap végy részt a szentmisén!
2. A pénteki bűnbánati napokat és a parancsolt böjtöket tartsd meg!
3. Évente gyónjál és legalább húsvéti időben áldozzál!
4. Házasságodat az Egyház törvényei szerint kösd meg, és gyermekeidet katolikus módon neveld!
5. Az Egyházat anyagi hozzájárulásoddal is támogasd!

*

Jézus engedelmességéről, mely bennünket is engedelmességre készítet, így jövendölt a Zsoltáros könyv:

„Te ne kívánsz véres, vagy ételáldozatot,
de megnyitottad fülem a hallásra.
Nem követelsz égő- és engesztelő áldozatot,
így szólok hozzád: lásd, itt vagyok!
A könyvtekercsben rólam írták,
hogy teljesítsem akaratod.
Parancsod, Istenem, örömmel tölti el szívemet.
Igazságodat hirdetem a nagy közösségben,
nézd, ajkam nem hallgatott,
Uram, te ezt tudod.
Nem rejtettem el szívembe igaz tetteidet,
magasztaltam hűségedet és segítségedet.
Kegyelmedről nem hallgattam,
s a nagy közösség előtt hűségedet nem titkoltam.” (40. zsolt.)

*

A keresztény ember állampolgári kötelességeiről már Szt. Pál is tanít. Érdemes elolvasni és megbeszélni a Róm 13,3–8-ban található gondolatait.

33. Legyetek okosak!

A biblia népe minden kincsnél nagyobb értéknek tartotta az okosságot, vagy ahogy régen nevezték, a bölcsességet. Külön könyvek is íródtak, sőt közülük több szentírássá is lett, hogy bölcsességre neveljék az embereket. Ilyen könyvek pl. Péld, Préd, Bölcs, Sir.

A bölcsesség szót a biblia több értelemben használja. Értelmes gondolkodási módot is ért rajta, mely tekintetbe véve a vallás parancsait, életünket irányítja. Tökéletes erkölcsi egyenes út, amelyen járnunk kell.

Hogy az emberek tényleg nagy dolognak tartásák, az előbb említett könyvek a bölcsesség elvont fogalmát, mint egy személyt állítják az olvasók elé: ott él közöttük, jól érzi magát, irányítja dolgaikat (vö.: Péld 8,31). – A megszemélyesítésben sokszor odáig mennek, hogy a bölcsességben szinte majd magát az Istent látják, amint kiárad a világban. Teremt és formál anyagot és emberszíveket egyaránt. Mintha Isten lelke lenne, akit befogadva tanulékony lesz az ember az ő dolgai iránt. Hiszen ő vezeti Isten embereit. Az újszövetség értelmezésében Isten bölcsessége Jézus Krisztusra illik a legjobban. Őbenne jelent meg, hiszen ő az, aki a legteljesebben egy Istennel, akárcsak annak igéje.

Jézus valóban bölcs volt. Lk 2,40. és 52. szerint már fiúkorában is. Tanításának bölcsesség a fő jellemzője. Vö.: Mk 6,2. Éppen ezért vehette fel a küzdelmet a másíkfajta bölcsességgel, az evilágéval, mely már az első embereket is becsapta (Ter 3,5). A világ bölcsessége Jézus munkájának is ellensége, hiszen pl. meg akarta őt akadályozni a szenvedés és a keresztség vállalásában. (Vö.: Mt 16,23). – Szt. Pál éppen Jézus áldozata alapján állíthatta szembe a keresztség örültségét a világ bölcsességével. (1 Kor 1,17 köv).

Jézus bölcsessége éppen ezért sohasem lesz az ún. kevélyek és okosak kincse, hanem csak a kicsiknek és alázatosoknak (Mt 11,25) juthat osztályrészul, mint a Szentlélek adománya (Iz 11,2).

*

301. Mi az okosság Jézus szemében?

Ha hívei minden tettükben tekintettel vannak üdvösségükre. Különben a hitetlen „világ fiai okosabbak a maguk nemében a világosság fiainál.” (Lk 16,8). – Jézus mondása: „Legyetek okosak mint a kígyók!” (Mt 10,16), azt jelenti: amilyen okos a kísértő gonosz a rosszra, mi ugyanolyanok legyünk a jóra.

302. Hogyan vezet bennünket Jézus az igazi okosságra?

Élete példájával. Még a rosszat: a szenvedést és halált is vállalta a jó érdekében. Ezért „mi a megfeszített Krisztust hirdetjük. Ő a zsidóknak ugyan

botrány, a pogányoknak meg balgaság, nekünk azonban Isten ereje és bölcsessége.” (1 Kor 1,22 köv).

303. Okosság-e félelemből, vagy érdekből megtagadni, vagy eltitkolni hitünket?

Nem. Jézus szerint: „aki megvall engem az emberek előtt, én is megvalom mennyei Atyám előtt.” (Mt 10,32)

L. még: Mt 16,26; 1 Pét 3,13–17.

304. Ismertebb példázatok az okosságról:

Az ostoba gazdag: Lk 12,16–21;

Az okos és az oktalan szüzek: Mt 25, 1–13;

A hű és okos szolga: Mt 24, 45–50;

A talentumokról: Mt 25, 14–30.

*

Az okosság egyik műve bennünk az igaz és helyes lelkiismeret. Azt értjük rajta, hogy helytálló ítéletet tudunk mondani tetteinkről, akár a belekezdés előtt, akár pedig a bevégezés után. Vö.: Róm 2,15–16.

305. Mikor lehet nyugodt az ember lelkiismerete?

Ha „azzal dicsekedhetünk, amiről lelkiismeretünk tanúskodik, hogy Istennek tetsző módon, szentül és őszintén, nem világi értelemben bölcsen, hanem Isten kegyelmében éltünk a világban. (2 Kor 1,12). – „Magam is töreksem, hogy lelkiismeretem mindig tiszta legyen Isten és az emberek előtt.” (ApCsel 24,16)

306. Miért fontos, hogy mindig nyugodt legyen a lelkiismeretünk?

„Mert ami nem meggyőződésből fakad, az mind bűn.” (Róm 14,25)

307. A hívő embernek miért kell mindig lelkiismeretesnek is lennie?

Mert a kettő összetartozik. „Tarts ki a hitben és őrizd meg a tiszta lelkiismeretedet. Ezt néhányan elveszítették, ezért a hitben is hajótörést szenvedtek.” (1 Tim 1,19).

*

A történelem egyik legbölcsebb uralkodója, Salamon király, fiatalember korában így imádkozott az okosságért:

„Adj hát szolgádnak éber szívet (az eredeti szöveg szerint: „halló szívet”), hogy meg tudja különböztetni a jót meg a rosszat. Mert hisz ki tudná másképp kormányozni ezt a te népes népedet?”

Tetszett az Úrnak, hogy Salamon ilyen kéréssel fordult hozzá. Ezért így szólt hozzá az Úr: „Mivel épp ezzel a kéréssel fordultál hozzám, nem hosz-

szű életet, vagy gazdagságot kértél magadnak, nem is ellenségeid életét kérted, hanem bölcsességet könyörögtél, hogy szem előtt tartsd az igazságot, lásd, megadom neked, amit kértél. Bölcs és értő szívet adok neked, amilyen nem volt előtted s nem lesz utánad sem. Ráadásul azt is megadom, amit nem kértél, a gazdagságot és a dicsőséget.” (1 Kir 3,9–13).

34. Akik az igazságban élnek

Emberségünkhöz annyira hozzátartozó „igazság” szónak a bibliában még szebb és teljesebb a jelentése. Sokkal több annál, hogy valami egyező a valósággal, vagy jogos. Még annál is több, hogy egy állítás mindenki által magától értetődő, és átlátszóan tiszta. Bibliában az igazság Istenhez illő és szent fogalom. Ez a leggyakrabban emlegetett és megdicséért jótulajdonlás Istennél és embereknél. Összessége és foglalata minden létező jótulajdonlásnak. Ezek közül a hűség csillan ki legszebben az igazságból. Isten hűsége önmagához. Tényleg az, akinek állítja magát. Ezért a biblia az Atyát is, a Fiút is Igaznak nevezi. A Szentlelket pedig Igazságnak, ugyanígy a tanítást, az evangéliumot is.

Az igaz ember is hűséges önmagához és szavaihoz. Nem játssza meg magát: őszinte, igazlelkű. Isten szeretetében él: üdvözülni. A bibliában a „nyelv”, a „beszéd” az ember egész belső világának kifejezése. Az „igazmondás” teljes bibliai tartalma tehát: igazszívűség, igazlelkűség.

Az állandó felhívás: igazság keresésére, szolgálatára, megvallására, a benne való életre, leglényegében a krisztusi életben való tökéletességre törekvés parancsa.

Igazság a bölcsesség után a második ún. sarkalatos erény. Isten kegyelmével segített készségünk a teljesebb igazságra.

308. Mit jelent Jézus mondása: „Én vagyok az út, az igazság és az élet”? (Jn 14,5)

Jézus – mint egy út – vezet az Atyához. Vezetése abban áll, hogy átadja nekünk a teljes kinyilatkoztatást, teljes igazságot, amelynek mint emberré lett Ige a birtokában van. Így lesz részünk Isten életében.

309. Miben áll az igazságot éhezők és szomjazók boldogsága? (Vö.: Mt 5,6).

Azok örömeiben, akik az éhség és szomjúság alapvető ösztönéhez hasonlóan kíváncsiak Jézus után és részesednek is benne. (A választott nép a pusztában étlen-szomjan vágyakozott Isten segítségére. Vö.: Kiv 16. és 17. feje).

310. Mit jelent az, hogy a keresztyének „az Igazságban élnek”?

Aki a hite által már Jézusé lett, arra törekszik, hogy továbbra is hatása

alatt maradjon. Így egyre teljesebben megismeri Őt. Legyőzi magában a gonoszt: megtisztul bűneitől és nem is vétkezik többé. (Vö.: 1 Jn 2,14; 1 Jn 3,9)

311. Miért nevezi Jézus a Szentlelket az igazság Lelkének? (Jn 14,17).

A Léleknek az a küldetése, hogy Jézus feladatát folytassa; tanúságot tegyen róla, amint ő is tanúságot tett az Atyáról. Nemcsak teljesen meg kell velük értetni Jézust, hanem még emlékeztetni is kell őket Jézusra. – A Szentlélek mint Krisztus tanúja jelenvalóvá teszi Őt az egyházban. Ezért nevezi a biblia a Lelket is igazságnak.

312. Jézus „lélekben és igazságban” való imát vár tőlünk. (Jn 4,23). Mit értünk ezen?

Azt az imát, melyet a Szentlélek kezd el bennünk, s melynek gondolatai Jézus körül forognak.

313. Mi a lényege a keresztény ember igazságban való szolgálatának?

(Vö.: Lk 1,75).

Számunkra Jézus tanítása és kegyelme, amint az életünkben megnyilvánul, jelenti az igazságot. A szolgálata pedig az, ha állandóan törekszünk a benne való tökéletesedés után. Ez parancs is számunkra. Vö.: Mt 5,48.

35. A keresztény lelkierő

Ismerjük Jézus mondását: „Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye vállára keresztjét és kövessen!” (Mt 16,24). Ezzel maga is elismeri, hogy nehéz és küzdelmes az ő követése. Igen nagy lelkierő kell hozzá. Szerencsére Jézusnál, az erős Istennél ezt is megtalálhatjuk. Szt. Pál már tapasztalatból mondhatta: „Mindent megtehetek abban, aki nekem erőt ad.” (Fil 4,13).

314. Miből láthatjuk, hogy Jézusnak mekkora lelki ereje volt?

- Örömet viselte nehéz életkörülményeit: „A rókáknak van vackuk, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.” (Mt 8,20);
- szívesen foglalkozott a nehezebb felfogású emberekkel is: „Ó, te hitetlen nemzedék, meddig maradjak még veletek, meddig tűrjelek még titeket?” (Mk 9,19);
- Önként vállalta a szenvedést és a halált. „Amikor már közeledtek szenvedésének és megdicsőülésének napjai, elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy.” (Lk 9,51)

L. még: Jn 10,18.

315. *Hogyan mondja Jézus, hogy híveinek is szüksége van lelkierőre?*

„Isten országának örömhíre terjed, és senki sem juthat oda erőfeszítés nélkül.” (Lk 16,16) Vö.: Mt 7,13–14.

316. *Joggal várja-e Jézus, hogy mi is erősek legyünk?*

Igen, mert a keresztségben és a bértermelésben „Isten nem a csüggedtség, hanem az erő, a szeretet és a józanság Lelkét adta nekünk. Ne szégyellj hát tanúságot tenni Urunk mellett!” (2 Tim 1,7).

317. *Tényleg megtapasztalhatjuk-e magunkban Jézus erejét?*

Igen, amikor

- a) nehezünkre eső dolgokat is meg tudunk tenni Jézusért, mint pl. az apostolok. „Nézd, mi mindent elhagytunk és követtünk téged.” (Mk 10,28).
- b) nehezünkre eső dolgokat is el tudunk érte és az evangéliumért viselni, és a szenvedésben is vállaljuk vele a közösséget.

Vö.: Fil 3,10.

318. *Jézus hívei közül mivel bizonyították igen sokan, hogy hősiesség van bennük?*

Azzal, hogy Jézus példájára a vértanúságot is vállalták, vagyis az életüket is zúgolódnak nélkül feláldozták Isten ügyéért.

„Kiterjeszted karod s más fog felővezni, aztán oda visz, ahova nem akart.” E szavakkal jelezte, hogy milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent.” (Jn 21,18–19)

319. *Van-e értelme a vértanúságnak?*

Jézus így beszél erről: „Ha a búzaszem nem hull a földre és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz.” (Jn 12,24).

*

A szentírás nem csak arról tanúskodik, hogy hit hősei mekkora erőt kaptak Istentől. Azt is tanítja, hogy mindennapjaink keresztény életében is számíthatunk segítségére. A bajokra, betegségekre, nehézségekre is szól az ígért: „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő a gyengeségben nyilvánul meg a maga teljességében. Ezért a legszívesebben gyengeségeimmel dicsekszem, hogy Krisztus ereje költözzön belém.” (2 Kor 12,9 köv).

„Isten ugyanis azt mondta: a sötétségből támadjon világosság! A mi szívünket is megvilágosította, hogy Isten dicsőségének ismerete Jézus Krisztus arcán felragyogjon nekünk. Ez a kincsünk cserépedényben van, hogy a nagyszerű erőt ne magunknak, hanem Istennek tulajdonítsuk.”

(2 Kor 4,6–8 köv).

Szép gondolatokat találhatunk még a lelkierőről a Zsid 11. és 12. fejezeteiben.

„Szeretlek, Uram, erősségem,
 Te megmentesz az erőszaktól,
 Uram, menedékem, váram, szabadítóm.
 Istenem, sziklám, hozzád menekülök.
 Védőpajzsom, üdvösségem záloga, mentsváram, akit
 magasztalok.
 Az Úrhoz kiáltok és biztonságban vagyok elleneimtől.”
 (Zsolt 18, 2–5)

36. A kereszteny mértékletesség

Jézus világosan látható válaszvonalat húzott a lakomázás igazi emberi öröme és a dúsgazdag dőzsölő lakmározása közé. Az elsőt szerette, sőt a mennyországba is hasonlóan tartotta, a dőzsölő élet végére pedig szerinte a kárhozát tesz pontot. (Vö.: Lk 14,15–24 illetőleg: Lk 16,19–31).

Jézus azonban még a nagyon tiszta emberi örömeket is gyakran megtagadta magától. Böjtölt ételben, italban, sőt még az emberi közösség adta sokféle jóérzésben is. Nem azért, hogy kínozza önmagát, hanem azért, hogy böjtölésével is kifejezze: a mennyei Atyát mindennél és mindenkinél fontosabbnak tartja. Benne van igazi öröme, őt keresi. (Vö.: Lk 4,1–14)

320. *Hogyan nevel a szentírás a mértékletességre?*

- a) gyakran int a józanságra: „Józanok legyetek és vigyázzatok. Ellenségeitek, a sátán ordító oroszlán módjára ott kószál mindenütt, keresi, kit nyeljen el.” (1 Pét 5,7);
- b) elítél mindenféle mértéktelenséget. „Éljünk tisztességesen, mint nappal, ne evésben-ivásban és részegeskedésben, ne civódásban és versengésben. Inkább öltétek magatokra Urunkat Jézus Krisztust, és ne dédelgessétek testeteket.” (Róm 13–14).

321. *Kiről olvassuk az újszövetségben, hogy böjtöt tartott?*

Pl. Keresztelő Jánosról (Mt 3,4),
 Jézusról, működése kezdetén (Lk 4,1–14),
 Szt. Pálról, amikor az apostoli küldetést megkapta (ApCsel 13,3).

322. *Mi az önmegtagadás jelentősége a mi életünkben?*

Ez egyik föltétele Krisztus-követésünknek. „Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye vállára keresztyét és kövessen.” (Mt 16,24).

L. még: 2 Tim 3,5.

323. *Milyenfajta bűnt, illetőleg önmegtagadást ítél el Jézus?*

Amelyik az emberi hiúságot szolgálta, vagy csak a külsőséges hagyományból tartották meg. „Kétszer bűntőlök hetenként, mindenemből tizedet adok.” (Lk 18,12).

L. még: Mt 6,16.

324. *Miért kell inkább a lelkiismeretünkhöz és egyházunk törvényeihez, mint az emberek vélekedéséhez szabnunk önmegtagadásainkat?*

Mert rendszerint félremagyarázzák. „Eljött János, nem eszik, nem iszik, azt mondják rá, hogy ördöge van. Eljött az Emberfia, eszik is, iszik is, s azt mondják rá, lám a falánk, iszákos ember.” (Mt 11,19).

325. *Teljesen a saját tetszésunktől függ-e, hogy mikor és hogyan bűntöljünk, illetőleg mitől tartóztassuk meg magunkat?*

Nem. Vallásunk elsősorban Jézus szenvedésének emlékidéjével: a pénteki nappal és a nagybűnttel köti össze ezeket. Ezen szent időkre is érti az Írás szavát: „A kellő időben meghallgatlak, az üdvösség napján segítek rajtad. Nos, most van a kellő idő, most van az üdvösség napja.” (2 Kor 6,2).

*

A keresztények régi bűntölési szokását, nem tarthatjuk olyan önsanyargatási módnak, amelynek örömtelenség, búskomorság, vagy szenvedés lenne a célja. Az igazi bűnt mindig „fedez” valamit. Biztosítja, hogy komoly az imádságunk, őszinte a bűnbánatunk, erős a fogadkozásunk, mélységes a gyászunk.

Igazában ez az értelme, amikor a keresztények ételben, italban, szórakozásban mértéket szabnak maguknak.

Bűntölésünk különösképpen biztosíthatja, hogy Istennel, mint barátunkkal találkozunk. – Az ősbűn ugyanis az evés-tilalom megszegésével függ össze (Ter 3.); a szabadon vállalt bűntölés pedig lelki tisztaságot munkál (Mt 17,21), bűnbocsánatot szerez (Jón 3. fej), és barátságra segít Istennel (Mt 6,16–18).

*

A mértékletesség és az önmegtagadás természetes hasznáról, hogy ezek ti. segítik, hogy testünk egészséges, lelkünk pedig értelmes legyen, érdekes leírást olvashatunk Dániel könyvének első fejezetében.

ZÁRSZÓ

Olyan célkitűzéssel ütöttük fel ennek a könyvnek első lapjait, hogy leírunk, ti pedig megtanultok kb. 300 szentírási idézetet. Azzal a reménykedéssel, hogy vallásilag színvonalasan művelt és Isten segítségével igaz emberségre segít a szentírás tanulása.

Mi valósult meg ebből?

Izajás könyvében mondja az Úr:

„Amint az eső és hó le hull az égből és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet és termővé, gyümölcsözővé teszi, hogy magot adjon a magvetőnek és kenyeret az éhezőnek, éppen úgy lesz a szavammal is, mely ajkamról fakad. Nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi akaratomat, és eléri, amiért küldtem.” (55,10–11).

Így történt?

Egészen biztosan!

És bőséges a termés?

Arra még bizonyára várakozni kell. Imádsággal, a bibliából tanult kitarással és mindig szeretettel forgatva a bibliát. „Lám, a földműves türelemmel vár a föld drága termésére, míg a korai és a késői eső meg nem érkezik. Legyetek türelemmel ti is erősítsétek meg szíveteket.” (Jak 5,8.)

SZERZŐK

